WASHINGTON D C

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 50. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го БЕРЕЗНЯ 1951. No. 50. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 2, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

РОБІТНИЧІ ПРОВІДНИКИ ПОКИДАЮТЬ СТАНОВИЩА ПРИ МОБІЛІЗАЦІЇ

Вашингтон, 28 лютого. — Провідники зорганізованого робітництва покинули цілковито співпрацю з адміністрацією Трумана в мобілізаційній ділянці. Вони відмовилися повернутися на свої становища в Раді Стабілізації Платень і рішили відтягнути своїх представників з інших оборонних агенцій. Безпосередньою причиною такого кроку було негодування на постанову, щоб робітничі платні могли бути підвищені тільки до висоти 10 відсотків від тих цін, які були 15 січня 1950 р. Крім того вони не погоджуються на засаду, що мусять наперед подорожіти життєві продукти, щоб була притока до підвишки платень. Вони теж закидають, що при складанні мобілізаційної політики представники „великого бизнесу" мають вирішальний голос. Цей останній закид відкинув директор мобілізації Чарлс Е. Вілсон, а през. Труман запевнив представників юнійного робітництва, що ніяка група не буде мати привілеїв у цій справі.

Постанову покинути співпрацю виніс Об'єднаний Комітет Робітничої Політики, до якого належать: Американська Федерація Праці, Конгрес Індустріяльних Організацій і залізничі братства. Внаслідок того залишать свої становища такі особи: Джордж М. Гарисон, спеціяльний асистент одміністратора економічної стабілізації Еріка Джанстона; А. Дж. Гейс, спеціяльний помічник при асистентці секретаря оборони, Анні Розенберг; Джозеф Д. Кінан і Тед Силві, дорадники адміністратора кравої продукції, Вилиєма Г. Гарисона. Головне вістря протесту робітничих провідників звертається проти Вілсона, якому вони закидують, що він вважає оборонну програму за свою особисту справу. Вони кажуть, що заки винесли вирішальну постанову, вони передумали усі справи всебічно і прийшли до висновку, що так треба зробити, як вони зробили. Виступлення юнійних провідників з оборонної співпраці це заповідь загрозливих страйків у всіх підприємствах за виїмком вугільних шахт, де голова майнерської юнії, Джан Л. Лус, забезпечив підвишку платні для її членів ще перед тим, заки прийшло замороження цін і платень.

СОЛАЗЗО ПОСТАВЛЕНИЙ В СТАН ОБВИНУВАЧЕННЯ

Ню Йорк. — Салваторе Солаззо, який підкуплював „зірок" у кошиковій грі, поставлений в стан обвинувачення за занедбання виповнити податкові звіти зі своїх заробітків, від яких мав прийти податок у висоті $210,000 в 1944 р. за цим підуть ще обвинувачення за неплачення федеральних податків від доходів в інших роках. Це є перша спроба кари на винуватців за підкупство спортових грачів, хоч у непростій формі. Федеральне Слідче Бюро попало на слід розгалуження проступку підкуства з Ню Йорку на інші стейти.

ДВАДЦЯТЬ РОКІВ ТЮРМИ ЗА ПРОДАВАННЯ НАРКОТИКІВ ДЛЯ МОЛОДІ

Ню Йорк. — Джордж Анджелес, про якого писали, що він „член синдикату наркотиків, який об'єднує 2,000 мандрівних торговців, що оперують по школах", дістав 20 років тюрми за те, що „перевиховував" шкільні діти на налогових уживачів наркотиків. Таку кару назначив йому суддя Йона Голдстін з карного суду. Судові службовики кажуть, що це найдовша кара, яку досі присуджено за такий проступок в стейті Ню Йорк. Анджеле попав уже вдруге в руки справедливости. Прокуратор назвав підсудного під час розправи „ворогом суспільности" за те, що продавав дітям наркотики і порівняв його з убивниками, які мордують дітей за гроші. Цей злочин зхарактеризував прокуратор як огидний ще й тому, що вбивник не мордує молоді одним махом, а поволі, ступнево.

При проступникові найдено під час арешту 18 капсуль кокаїни, дві з половиною унцій героїни, а крім того вагу і молочний цукор для розпускання трійливих ліків.

● Турецький парлямент ухвалив більшістю 375 голосів проти 58 довір'я теперішньому урядові.

НЮ ЙОРК І ШІКАГО ОСЕРЕДКАМИ ЗОРГАНІЗОВАНОГО ЗЛОЧИНУ

Вашингтон. — Сенатська Комісія для Прослідження Злочину оприлюднила, що попала на слід принаймні двох синдикатів злочину в Америці. Одна організація діє з Ню Йорку під проводом Франка Костелля й Джова Адоніса, а над другою дальше має силу ватага колишнього підпольного диктатора Ал Капона в Шікаго. Коли між тими ватагами приходить до зудару, тоді їх суддею є Локі Лучіяно, якого в 1946 р. американська влада депортувала до Італії.

Оце вже другий звіт сенатської слідчої комісії під проводом сін. Естеса Кіфовера. Комісія стверджує ще, що губернатор Флориди, Фуллер Воррен і губ. стейту Мизури Форрест Смит були вибрані на свої становища в 1948 р. при допомозі агітаційних фондів, до яких причинилися „звісні грачі". Дальше стверджує комісія, що такі грачі не зазнають ніякого переслідування, коли викручуються від податкових виказів і в такий спосіб федеральний скарб терпить мільйонові втрати. Злочинні гри стоять під опікою тайної організації, заволоченої до Америки з Сицилії під іменем „Мафії". У Ню Джерзі грачі-гемлери мають свій осередок на побережжі ріки Гудсон і заробляють річно від п'ять до десять мільйонів долярів. Провідником нюйорської ватаги гемлерів є Френк Костелло.

В АМЕРИЦІ

● **Влада Міського Каледжу Ню Йорку** припинила дальші спортові змагання студентів в Медисон Сквер Гарден після того, як підчас гри на університетськім майдані („Кампусі") детективи арештували провідного спортовця, студ. Флойда Дж. Лейна. Він признався, що дістав $2,500 за фальшиву гру в користь інших дружин.

● **Як свідок проти Міжнародного Робітничого Ордену** виступав в нюйорськім суді Луї Буденц, колишній редактор комуністичної газети „Дейлі Воркер". Він ствердив, що голова ордену, Раквел Кент, був комуністом в рр. 1935-45. Суд переслухує свідків, для вирішення, чи затвердити розв'язання ордену, як це наказав комісар обезпечень нюйорського стейту.

● **Сен. Артур Ванденберґ**, один з провідних республіканців у Конґресі, тратить силу на шляху до виздоровлення після операції. До хворого батька приїхав його син, який перебуває в Бразилії.

● **„Це не відноситься до мене"** — сказав през. Труман, коли його запиталися про його думку в справі Двадцятьдругої поправки до Конституції. Це розуміють різно: Він може або кандидувати на президента ще раз, а може теж не плянувати кандидувати.

● **Об'єднані Нації відкинули** британську пропозицію, щоби комуно-китайського представника допустити до участи в нарадах Азійської Господарської Комісії О. Н.

ДИВІЗІЯ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ ЗНОВУ В АКЦІЇ. Після деякої перерви вояки цеї славної Дивізії є знову в поході проти червоного агресора в Кореї, в якому не зупиняє їх ані ворожий спротив, ані „генерал Болото", ані „полковник Мряка.

Клей свідчить про боєвий настрій европейців

Вашингтон, 28. лютого. — Відродження боєвого духа в Західній Европі, з метою оборонити себе від російської агресії, „це майже чудо" — сказав на переслуханні в сенатській комісії колишній американський військовий губернатор у Німеччині, ген. Лушіюс Клей. Він тепер є асистентом директора мобілізації, Чарлса Вілсона. Він доводив, що оцей настрій може бути знівечений, якщо б Америка відмовила своєї помочі у дальшій підготовці оборони. — Коли йдеться про потрібні засоби для устаткування армії, то вони будуть готові найближчої осени і до того часу можна буде вислати до Европи відповідну кількість війська. Коли це станеться, то „не буде підтримки для російської агресії" і на погляд Клейя „настане довгий період натуги, одначе не буде війни". Він висловив погляд, що й „росіяни не є надлюди" („супермен").

З переслуханням Клейя покінчено прилюдні наради комісій, а тепер будуть уже довірочні наради над уформленням резолюцій в обох комісіях, — тобто збройної служби й закордонних справ, які мають передати своє рішення до ухвали повного сенату. Міжтим уряд оприлюднив документ, видрукований на 27 сторінках, в якому наведено приклади з минулої історії, коли президент висилав війська закордон без згоди Конґресу. Адміністрація вийшла теж з твердженням, що виповідження війни Конґресом на випадок аґресії не практичне.

УРЯД ФРАНЦІЇ ПОДАВСЯ У ВІДСТАВКУ

Париж, 1 березня. — Коаліційний уряд Франції, очолюваний премієром Плевеном, подався вчора у відставку, не чекаючи навіть на голосування в Національній Асамблеї. Причиною відставки були розбіжності між самими урядовими партіями на тему пропонованого нового виборчого закону. З огляду на ці розбіжності, премієр Плевен зголосив президентові Оріолеві резиґнацію цілого уряду, що почало внутрішньо - політичну кризу на три тижні перед заповідженим виїздом президента Оріола на офіціяльні вівідини до Злучених Держав на конференцію з президентом Труманом. Вже відразу заповідається, що теперішню кризу буде важко розв'язати, хиба що порізнені на тлі виборчого закону партії соціялістів, радикалів і популярних республіканців знову відновили б свою коаліцію. Як можливих кандидатів на нового премієра називається Поля Рамадіє, колишнього соціялістичного премієра, колишнього популярно - республіканського премієра Жоржа Бідо та радикального міністра юстиції Рене Маєра. Є теж можливості, що Плевен міг би знову стати премієром, якщоб соціялісти не видвигнули кандидата. Теперішній уряд рішив піти у відставку після того, як Національна Асамблея відкинула поправку до урядового виборчого законопроєкту відносно одинокої системи голосування бальотами. Плевен міг після того домагатися ще голосування в справі довір'я урядові, але після наради з міністрами, він рішив податися у відставку без голосування.

МОЖЛИВІСТЬ ВІДСТАВКИ ІТАЛІЙСЬКОГО УРЯДУ

Рим, 1 березня. — В останній хвилині повідомляють, що італійський премієр де Гаспері обмірковує можливість відставки його уряду, з огляду на відкинення в парляменті більшістю п'ятьох голосів урядової поправки до законопроєкту про оборонну програму країни. Інші постанови законопроєкту, головно щодо контролі сирівців та щодо огляду італійського промислового потенціялу, були прийняті більшістю тільки двох голосів. Після вчорашніх дебат в парляменті де Гаспері рішений був податися у відставку, але інші міністри його відмовили від цього кроку — твердить місцева преса.

ОСТОРОГА ФЕДЕРАЛЬНОГО СЛІДЧОГО БЮРА ПЕРЕД САБОТАЖНИКАМИ

Вашинґтон. — Голова Федерального Слідчого Бюра Дж. Едґар Гувер, візвав усе населення Америки, щоб воно стояло на сторожі внутрішньої безпеки країни, одначе остеріг перед „погонею за чарівницями". — „Якщо наша мобілізаційна програма буде здійснена, тоді треба нам бути приготованими на затії тих, що хочуть бачити Америку ослабленою. Комуністична партія стає щораз більше підземною організацією" — сказав Гувер. Тому він звертає увагу публіки на різні прояви, які громадяни повинні доносити до бюр Еф Бі Ай, а саме про: 1. Вістки про саботаж, шпигунство й підривну діяльність; 2. висадку чужинецьких підводних суден; 3. підозрілі злети парашутистів; 4. роздавання чужинецької пропаганди; 5. крадіж, посідання або неправне купування великої кількости зброї, амуніції або вибухових матеріялів, як теж короткохвилевих радієвих апаратів; 6. затроювання прилюдних збірників води; 7. винаймлювання літаків до заборонених околиць; 8. пожежі й запідозрені підпали або вибухи; 9. запідозрені особи коло заборонених місць; 10. посідання радіоактивних матеріялів.

ЧЕРГОВІ НАРАДИ ПАУК В КАНАДІ

Вінніпеґ, Канада. — Згідно з повідомленням місцевого „Нового Шляху", тут відбудуться в днях 2, 3 і 4-го березня чергові, вже четверті з ряду наради Пан-Американської Української Конференції, в склад якої входять центральні представництва українців країн Північної і Південної Америки: Злучених Держав, Канади, Арґентини, Бразилії, Венесуелі і Параґваю. Це вже будуть другі наради ПАУК в Канаді; попередні відбулися в Торонті в 1946 році. ЗДА репрезентує в ПАУК Український Конґресовий Комітет, а Канаду Комітет Українців Канади. На порядку теперішніх нарад є цілий ряд актуальних проблем, головно зв'язаних з допомогою українському визвольному рухові в теперішніх обставинах.

Представники УКК виїхали на наради ПАУК.

Ню Йорк, 1 березня. — Сьогодні вранці з місцевого аеродрому мали відлетіти на наради ПАУК в Канаді: Д. Галичин, заступник голови УКК і член Президії ПАУК, С. Шумейко, ген. секретар ПАУК, Б. Катамай, В. Душник та д-р В. Шандор, діловий секретар ПАУК.

НЕВДАЛА ПРОБА ВІДНОВИТИ ЩОДЕННИК „ЛЯ ПРЕНЗА"

Буенос Айрес. — Пасивне становище поліції до змагань більшости робітників, щоб підняти працю в друкарні видавництва щоденника „Ля Пренза", ударемнило спробу віднови цього поважного органу громадської думки. Коли робітники стали до праці, якась група людей напала на друкарів, серед чого впали жертви в ранених, а одного робітника вбито. Поліція зовсім не пробувала перешкодити нападові і щойно після трагедії обставила будинок „Ля Пренза" кордоном.

ДВА НОВІ НАСТУПИ АЛІЯНТІВ В КОРЕЇ

АМЕРИКАНСЬКІ ДИВІЗІЇ НА ЗАХІДНОМУ І ЦЕНТРАЛЬНОМУ ФРОНТІ АТАКУЮТЬ „В ОБМЕЖЕНИХ ЦІЛЯХ"; НОВІ ВЕЛИКІ ВТРАТИ ЧЕРВОНИХ.

Токіо, 1 березня. На розмоклому від постійних дощів корейському фронті дві американські дивізії почали сьогодні вранці концентрований наступ на двох секторах, зазначуючи відразу, що ці атаки мають тільки „обмежені цілі". На західному секторі фронту відділи Третьої Піхотної Дивізії в штурмових човнах почали новий десант на довгий на дві милі острів на ріці Ган, п'ять миль від старої корейської столиці Сеул. На острові є сильні ворожі позиції і він править за головну базу передньої сторожі великих сил, зосереджених в районі Сеул. Наступ почався після того, як укріплений комуністами остров виявився деякою перешкодою в дотеперішніх „вбивчих діях" аліянтських військ на тій ділянці фронту. Рівночасно на центральному секторі фронту відділи американської морської піхоти, — при сильній піддержці з повітря, почали наступ в околиці зруйнованого Гоенґсонґ, — ставляючи собі за „обмежену мету" знищення ворожих сил, укріплених в довколишніх горах. В обох випадках наступ продовжується з успіхом. На цілому західному секторі фронту аліянти розгортали впродовж вчорашнього дня „вбивчі дії" проти ворога, що ставить запеклий спротив. Проте найбільших успіхів аліянтські війська досягнули на східному крилі 60-милевого фронту, — розбивши цілий ряд ворожих частин та підступивши аж до Амідонґ, приблизно 31 милю на південь від 38-мої паралелі. Акцію піхоти піддержують сильні з'єднання танків і авіяції. На північ від Канґнунґ, на східному побережжі, південно-корейські війська підступили на віддаль около 18 миль на південь від паралелі. Сильні Дощі утруднювали, хоча не припинили акції на фронті. — Відділи південно - корейської морської піхоти, під сильним прикриттям артилерійського вогню з аліянтських воєнних кораблів, захопили вчора вже п'ятий остров в порті Вонсан, головній ворожій морській базі на східному побережжі на північ від паралелі. Під час вчорашніх боїв ворог втратив 1,546 вояків вбитими.

ВОРОГ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО НАСТУПУ

Корея, 1 березня. — Аліянтське фронтове командування переконане, що запеклий спротив аліянтському „обмеженому наступові" все ще ставлять тільки сильні відділи ворожої задньої сторожі, тоді, як головні ворожі сили, зазнавши великих втрат під час недавнього безуспішного наступу, відступили дальше на північ та переорганізовуючись і перегруповуючись приготовляються до нового наступу. На можливість нового ворожого наступу вказують теж всі зізнання полонених, які, крім того, стверджують, що червоні тепер на цілому фронті дістають і стягають авіяційні сили, що вперше в теперішній війні мали б піддержувати з повітря ворожий наступ на суші. Під цим оглядом покриваються зізнання червоних полонених з усіх секторів фронту і аліянтська розвідка приділює їм належну увагу.

ПОГАНА ПОГОДА ВЕЛИКОЮ ПЕРЕШКОДОЮ НА ФРОНТІ

Корея, 1 березня. — У фронтових повідомленнях дотепно говориться, що „генерал Болото", разом з шефом свого штабу, „полковником Мрякою" перебрав тепер командування над аліянтськими і ворожими силами на корейському фронті та заважує на розвиткові воєнних подій. В цих трудноцах аліянтські вояки мають потішатися бодай тим, що ворожі війська відчувають цих нових „командантів" далеко сильніше, ніж аліянтські, бо вони менше до них достосовані і на них приготовані. Навіть у вільних хвилинах під час зміни ворожі вояки не мають відпочинку, бо політруки цілими годинами торочать їм філософію Маркса.

ФОРМОЗА ПОГОДЖУЄТЬСЯ З РЕЖИМОМ ЧІЯНҐ КАЙ-ШІ

Таіпеї, Формоза, 1 березня. — Закордонні спостерігачі стверджують, що населення Формози, не зважаючи на досить великі тягарі, які йому доводиться поносити у зв'язку з приявністю на острові національно-китайських військ, в своїй масі прийняло і погоджується з новим режимом, даючи йому всю можливу піддержку. Формоза нараховує 7,111,000 мешканців. Кількість національно-китайських військ, що стоять там під командою маршала Чіянґ Кай-ші, є строгою таємницею, але загально вважається, що вона виносить поверх 600,000, половина з чого є в активній сухопутній армої, а друга половина в авіяції, фльоті та адміністраційних частинах, включно з около 3,000 активних і резервових генералів. Відступаючи на Формозу, націоналісти були привезли зі собою відповідну кількість золота та інших фондів, які поступово вичерпуються. Вони очікують тепер більшої американської допомоги, але в міжчасі їм необхідна піддержка місцевого населення. Здаючи собі справу, що корупція в їх власних рядах була одною з причин їх програної у війні з комуністами на континенті, вони перевели тепер у відношенні до населення Формози цілий ряд реформ, що й причинилося до наладнення добрих відносин.

ТІТО НЕ БОЇТЬСЯ САТЕЛІТІВ

Беоґрад, Югославія, 1 березня. Збунтований проти Москви комуністичний премієр Югославії, маршал Тіто, заявив вчора, що Югославія „не мала б окремих труднощів" відбити напад совєтських сателітів на її кордони, хоча було б „другою справою", якщоб до того нападу долучились теж совєтські „добровольці". Обговорюючи в інтерв'ю з представником агенства Ройтера боєву силу болгарської, румунської і мадярської армій, маршал Тіто звернув увагу на важливість „політичної, психологічної і моральної готовости" під цим оглядом, вважаючи, що сателіти в цьому випадку не є на „висоті" і югославська армія без „більшого труду" дала б собі з ними раду. Відповідаючи на цілий ряд інших подібних запитів, Тіто знову підкреслив рішучість югославського народу боротися проти всякого поневолення і звідки воно не походило б.

В СВІТІ

● **Право азилю признала Туреччина** колишньому комуно-чеському військовому атташе в Анкарі, полк. Емілеві Горині, що зірвав з комуністичним урядом та відмовився від повороту до Чехословаччини.

● **Ню-зеляндський уряд** використовує військо і поліцію до розвантажування харчів з кораблів з огляду на страйк портових робітників.

● **Західно-німецька соціялістична** партія в Гессен відкинула пропозицію комуністичної піддержки при виборах представника до федерального Бундестаґу.

● **Ген. В. М. Годж**, колишній командант американської залоги в Трієсті, є в дорозі на Корею, щоби перейняти командування Дев'ятого Корпусу після ген. Мура, що помер там на серцевий удар.

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ОБОРОНА ЕВРОПИ І АМЕРИКА

Відомий бельгійський політик, Пол-Анрі Спаак, прибув до Злучених Держав у сам час, бо якраз тепер кінчається в Конґресі дуже важливі переслухання в справі американської військової допомоги Европі. Спаак висказався на цю тему зараз по своїм прибуттю щиро й одверто. Він заявив, що Злученим Державам треба сьогодні рішитись на одне з двох: давати повну військову допомогу Европі, або забратись з неї. Спаак вважає, що Европа без американської допомоги не врятується та що вона мусить теж нести найбільший тягар своєї оборони. Він переконаний, що Европа може перемогти Совєтів, якщо Америка цілковито заангажується в її оборону і то відразу, з самого початку. Він називає фаталізмом погляди декого з американців, що Европи взагалі не пощастить оборонити, коли б Москва почала свою аґресію. Европа може себе оборонити, якщо тільки дістане з Америки зброю, потрібну для ведення модерної війни — твердить бельгійський державний муж.

Добре сталося, що американці могли познайомитись з цими думками Спаака, які він називає думками Европи, в тому самому часі, коли газети передавали зізнання сенатора Р. А. Тефта чи б. президента Гувера в справі висилки американських військ до Европи. Обидва зізнали перед Сенатським Комісіями для закордонних справ і збройної служби в такому змислі, щоб не висилати до Европи нових військових частин, доки держави, охоплені Північно-Атлантійським Пактом не зобов'яжуться виставити армії, які могли б стримати напад на Західну Европу, включаючи Західну Німеччину.

Сенатор Тефт є впливовою особою в Конґресі як предсідник Сенатської Республіканської Політично Комісії. Хоч другий визначний республіканець, нюйорський губернатор Дюї, є у цій справі іншої думки, проте в Сенаті Тефт заважує, як йдеться про республіканські голоси. Тефт не довіряє адміністрації Трумана. Він дає виразно до зрозуміння, що за чотирьома новими дивізіями, про які тепер мова, криється висилка куди більших збройних сил. Тому саме він домагається щодо цього сильної контролі з боку Конґресу, без відома якого взагалі не вільно було б висилати ніяких сил до Европи.

Не будемо входити тут в подробиці поглядів Тефта, чи Гувера, припускаючи, що їхня опозиція подиктована найкращими мотивами. Проте з їхніми аргументами годі погодитись. Їхнє становище відповідає потребам Кремля, який ввесь час пропагує народам Европи, що для них немає іншого виходу, як тільки стояти при ньому і не надіятись на ніяку допомогу з боку Америки, бо вони її не дістануть, а якби і дістали, то все одно вона буде заслаба і не видержить походу непереможної червоної армії. Аргументи Гувера тільки посилюють цю комуністичну пропаганду, ціллю якої є ширити дефетизм. Для Гувера загарбання Росією Европи, а навіть і цілого світу, не означає, що Америка не в силі такого пережити і вдержатись. Тефтові здається, що в такому випадку було б Америці тільки дещо тяжче оборонятись. Погляди — на нашу думку — цілком помилкові. Загарбання Сталіном цілої Европи було б в сьогоднішніх обставинах катастрофою теж і для Америки. Тому теж хочеться вірити, що в Сенаті знайде зрозуміння і піддержку більшости компромісова резолюція Каннлі-Рассела, яка заявляється за відповідною військовою допомогою Европі, не настоюючи вже тепер на виразне означення, якою великою вона має бути.

Поправки до Конституції Злучених Держав

Двадцятьдруга Поправка первісної американської Конституції стала законом, як сенат стейту Невада (у доповненні до ухвали стейтової асамблеї) ухвалив її одноголосно 26 лютого 1951 р. Поправка звучить:

„Ніхто не має бути вибраний на становище президента більше разів ніж двічі, а особа, яка займала уряд президента або діяла як президент довше ніж два роки в реченці, на який був хтось інший вибраний президентом, не має бути вибрана на уряд президента більше ніж один раз".

В цій поправці ще сказано, що вона не відноситься до теперішнього президента, (Гері С. Трумана), не називаючи його по імені.

Ця поправка утривалює законно стан, який фактично заіснував від першого президента — за одним вийнятком. Конституцію Злучених Держав ратифіковано конвенцією тринадцятих стейтів 17 вересня 1787, а проголошено в березні 1789 р. Це історично-правничий унікат. Конституція ця перетривала півтора сторіччя з „чубком" і її не змінено. Вона перетривала американську Громадянську війну з рр. 1861-1865 та різні суспільно-політичні переміни. Це доказ мудрости авторів Конституції, а теж і розумного демократичного ладу, який дає спромогу шляхом конституційного голосування робити поправки, згідні з потребами населення та згідні з духом часу з одночасним затриманням основних засад.

Оригінальна Конституція обіймала тільки сім статтей („Артикулів") і Вступ, який вказує на основи цілої конституції, а в якому сказано дослівно:

„Ми нарід Злучених Держав, з метою створити доскональшу злуку, завести справедливість, запевнити домашній мир, подбати про спільну оборону, поширити загальний добробут, забезпечити благословення волі для нас самих і нашим нащадкам, оцим вводимо і встановляємо цю Конституцію для Злучених Держав Америки".

Одначе тому, що Конституція була надто загальна, вже незабаром треба було вставити до неї додатки, які названо „Поправками". Перші дванадцять поправок ухвалив перший Конгрес ЗДА, який радив в Ню Йорку в 1789 р. Ці поправки мають одну спільну назву „Bill of Rights", отже „Хартія Вольностей". З них стейти ратифікували тільки десять. Вони займалися основними людськими вольностями, про які в Конституції не було точного означення. Отже Перша Поправка гарантує свободу релігійних богослужень, свободу преси, свободу мирних зібрань і право домагатись від влади відшкодування. Друга запевнює країні право збройтися для оборони (в початках була це міліція). Третя забороняє примусове кватирування вояків підчас миру без згоди власника. Четверта займається правом трусу з виразною засторогою, що має бути збережена недоторканість дому й особи. П'ята Поправка каже, що ніхто не може бути караний за провини іншої людини і що злочини мають бути розслідженні судейськими лавами. Шоста забезпечує негайне переведення судової розправи для арештованого. Сьома встановляє судову розправу перед присяжними суддями, а Восьма передбачує випущення засудженого на волю за запорукою. Дев'ята Поправка говорить про пояснювання Конституції, а Десята згадує про права стейтів у відношенні до Конституції.

З пізніших поправок замітна є Тринадцята, яка (в 1865) р. знесла невільництво, Чотирнадцята (1868), що забороняє скасування права громадянства, а П'ятнадцята (1869) признає неграм рівноправність з білими людьми.

Після Громадянської Війни не було довгий час поправок. Щойно в 1913 році заведено перший раз федеральний особисто-доходовий податок Сімнадцятою Поправкою. Вісімнадцята Поправка завела (1919) прогибіцію на алькогольні напитки. Це єдина поправка, яку опісля відкликано іншою — Двадцятьпершою Поправкою (1933). Двадцята принесла жінкам право голосування (1920), а Двадцятьперша (1933) змінила дату перебрання уряду нововибраним президентом і віцепрезидентом (з березня на січень). Двадцятьдруга Поправка пригадала теперішньому поколінню, яким способом ухвалюють поправки. Отже мусить бути наперед ухвалена відповідна резолюція в Конґресі, яку опісля віддається до ратифікації стейтовим законодавчим тілам (леґіслятурам). Коли дві третині стейтів ратифікують резолюцію, вона стає поправкою до Конституції з такою правною силою, як сама Конституція.

Л. Луців.

СТАТТЯ БЕЗ НАЗВИ

— Чому без назви? — Невже не знаєш, про що писатимеш? А може хочеш потягнути читача, щоб читав твою статтю.

— Ні те, ні те! Сам побачиш, як важко назвати цю статтю. Я тебе при кінці статті проситиму, щоб ти допоміг мені знайти заголовок до неї.

— Добре, але хотів би знати, про що пишеш. Я звик до того, що пишеш про книжки, та тепер не знаю, чи не задумуєш написати про те, коли „зачнеться правдива „нова війна", як воно вже нераз писали в „Свободі", і нічого нового не сказали...

— На цю тему легко писати, хоч ніхто нічого про те не знає, хіба один Сталін. А я хотів би писати про книжки, або радніше про їхній брак.

— Ну, ну, цікаво, що воно таке!

— Недавно писав на сторінках „Свободи" пан Л. Ясінчук, щоб при допомозі книжок утримувати духовний зв'язок між українцями, що розкинені тепер чи не по всьому світі. Також в „Українських Вістях" з Новго Ульму в Німеччині була стаття про те, що твори наших письменників лежать по скринках, бо немає кому їх видати.

— Вже знаю, куди ти гнеш! Та надармо псуєш папір, бо видавати книжки — це сьогодні не бизнес, а докладати готові доляри навіть до найкращих творів — нема охочих людей.

— Тут не годжуся з тобою, і то аж у двох пунктах. Деколи до культурної праці треба хвилево „докладати", але пізніше духовий, а навіть матеріяльний, зиск приходить напевно. Та гадаю, що надходить час, коли видавання українських книжок могло б бути бизнесом.

— Цікавий, як ти це калькулюєш. Один наш визначний письменник вже кілька разів шукав за нашими літературними опікунами - меценатами, але якось надармо. Він згадував покійних Чикаленків і Шептицьких, та лаяв заможніших людей в Америці, що не хочуть іти слідами згаданих великих меценатів, але наслідок був такий, що той письменник перестав писати свої статті, а нових долярових меценатів якось і досі немає.

— Бо лайкою до таких справ не підходиться. Це перша похибка того письменника. Кожна людина бажає якнайдовше прожити на цій нашій землі. А після смерти хотів би жити в своїх потомках, або в тих ділах що нагадуватимуть живим його існування. Це саме і є оця „безсмертність", що то про неї так часто згадуємо, вшановуючи визначних наших людей.

— На цей гачок нікого в Америці не зловиш! Тут гріш на першому місці, а про безсмертя залишають думати отим „птицям небесним", що їх увіковічнив наш Іван Керницький.

— А й тут помиляєшся! Згадай тільки, скільки в Америці всяких мільйонових фундацій, що роблять безсмертними імена своїх жертводавців.

—Та між українцями якось їх невидко.

— Ти завжди тієї самої. Ще ніколи досі українці поза межами рідного краю не несли такого великого тягару відповідальности, як тепер. Рідний край поза залізною заслоною. Він не склав зброї, але він також у своєму зверненні накладає і великі обов'язки на тих, що живуть у вільному світі. Ми мусимо здійснити покладені на нас надії, бо навіть найбільші зусилля будуть тільки дрібними порошинками в порівнянні з жертвами на рідних землях. Та ти тягнеш мене вбік, бо я не думаю писати про новий рід складок, а таки говорити про бизнес.

— Ов, вже й ти американізуєшся!

— Видавати потрібні публіці книжки і в Европі не було ділом милосердя, тільки інтересом. Чи треба тобі нагадувати знані видавничі фірми в Европі, що оперували мільйонами, та існували сотні літ.

— Та чи не замало наших читачів, щоб підтримувати стало поважне видавництво.

— Міркую, що ні. Як наші люди жили ще в Европі, то між ними було таке число сталих читачів, що вможливлювало появу нових літературних творів. Тепер вони всі живуть далі, хоч і розкинені по світу, але майже ніщо не друкується для них.

— Видко, що немає потреби...

— Ні деякі знаки вказують на те, що попит на книжку зріс. Ось два видавництва оголосили, що випродали свої календарі. Думаю, що вони калькулювали на деякий зиск.

— Календарі не можуть бути покажчиком заінтересування книжкою, чи літературою.

— Не годжуся з тобою! Наші календарі — це звичайно літературно-наукові збірники і так на них дивиться читач. Та є ще й інші познаки, що люди питають за книжкою. Наші книгарі випорожнюють свої льохи і незадовго спорожніють їхні крамничні полиці, бо нові книжки майже не появляються. Деякі автори оголошують передплату на свої твори і в такий спосіб друкують свої повісті. Так робив перед соткою літ Тарас Шевченко. Чи тоді було більше українських читачів?

—Може воно й правда, про що говориш, та я хотів би знати, чи видані таким робом твори покриють принаймні кошти накладу. Сумніваюся, чи вони принесуть хоч сякий-такий гонорар самим авторам. Якби автори могли дістати хоч деяку винагороду за свій труд, яка вможливила б їм хоч трохи їхню дальшу літературну працю — то що тільки тоді уважав би я це успіхом.

— Є деякі дані думати про те, що і автори повинні хоч дещо дістати. Це вже справа сумління видавця. В інтересі української культури потрібно, щоб те сумління було не дуже тверде.

—Та скажи мені, чи люди купують нововидану книжку.

— Ось тобі такий факт. Недавно появилася шпигунська повість Б. Полянича „О—313". Книгар зі Сьомої вулиці каже, що вже продав її понад сто примірників. Якби так могли зробити з кожною новою книжкою хоч кільканадцять книгарень — то вже можна б говорити про поважну базу для книгарського руху.

— Це цікава сензаційна книжка, а поважна література, це не сензація.

— Так, але також вона не мусить бути нудна і тяжка в читанні, що багато читачів часто не може докінчити читання творів наших письменників.

— Цікавий я, який інтерес змусив тебе написати оцю статтю.

— Таке питання не вперве доводиться мені чути, хоч і не до мене адресоване. Був я минулого року на установчих сходинах одного товариства. Коло мене сидів один поважний гість і підчас зборів звернувся до мене, з таким запитом: „Цікавий я знати, хто задумує зробити особистий інтерес на основанні цього нового товариства". Той гість мав і деяку оправдану причину поставити такий запит. Та гадаю, що час основування потрібних і непотрібних товариств вже проминув, на них мало кому вдалося зробити бизнес і багато нових організацій так і завмерли, не розгорнувши навіть крил до лету, а повибирані управи не скликують своїх сходин. Та справу видавання книжок видвигає таки саме життя, я особисто в ній зовсім незаінтересований, бо повістей не пишу, хіба з приємністю прочитав би цікаву книжку, якби її хтось написав і видав.

— Хто ж, на твою думку, мав би взятися за це діло.

— Видавати книжки може той, хто має на те гроші. Автор згадуваної статті в „Українських Вістях" гадає, що мала б це робити якась поважна організація. Він навіть домагався, щоб при видаванні нарівні трактувати поезію, повість і драму. В такий спосіб вже наперед видавництво було б засуджене на недобір. Гадаю, що цікава повість могла б легко розійтися в двох-трьох тисячах примірників, але поезія? Навіть американські видавці заявляють, що збірки поезій пересічно продаються в 500 примірників, коли деякі повісті доходять до соток тисяч.

— А кооперативне видавництво закоштовне тут в Америці, де така дорога праця, бо кошти адміністрації пожерли б скоро складені паї.

—Ну, то що робити?

— А може таки хтось знайдеться, що захоче продовжувати свою пам'ять про себе на землі якнайдовше та ввійти до історії української культури і здобути безсмертя, подібно, як колись зробили Евген Чикаленко, що майже своїм коштом видавав щоденник „Рада" в Києві, або митрополит Шептицький, що фундував Національний Музей у Львові, або ті українські патріоти, що фінансово підтримували Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові.

— Гадаю, що ти завеликий оптиміст. Згадувані тобою великі покійники — це люди високої культури та щирі патріоти, що гарячим серцем, а не тільки грішми, любили свій рідний край і нарід.

— Стята правда! Та хто може знати, чи і між українцями немає правдивих патріотів, любителів свого народу, що на очах всього світу бореться за свою волю і всього людства. Та тут ще раз підкреслюю, що поважне видавництво не таке вже безнадійне і що до фінансово-прибуткової сторінки. Всі ми віримо, що таки прийде хвиля визволення для нашої Батьківщини, яка тридцять літ живе за залізною куртиною. Який великий голод буде тоді там на вільну книжку. А книжка зможе там розходитися в десятках тисяч примірників, або навіть і в сотках тисяч. Бо дуже важною справою буде і те, щоб у мільйонів українських душ виполоти отой кукіль, що його засіває там уже придцять літ московський комунізм.

— Якби я мав гроші — то зараз основував би нове українськи видавництво.

— Якби! Ось ти і назвав мою статтю!

Лев Ясінчук.

„НОВА ЕВРОПА"

(Уривок з повісти: „Данина Молохові").

9)

На жидівське населення Львова наложив губернатор Ляш контрибуцію в сумі 20 мільйонів золотих польських і ту суму треба було скласти до 24 годин. Велика частина дорогоцінних речей попала на приватну власність Ляша, що скрутило йому голову; одні казали, що його розстріляли, а другі, що покликали його до війська в його довоєнному військовому ступні — фрайтра. Для жидів видали наказ носити білі опаски з синьою сіонською зіркою на лівому рамені, а за якийсь час, коли наїздило більше висланників Берліна, почали жидів стягати в окрему частину міста (Жовківську) й відгородили її від решти міста високим парканом. Хто з жидів мав змогу, тікав через Мадярщину, чи Румунію, інші волочилися голодні по лісах, а деяких приймали, таємно в опіку добрі люди, дарма, що за поміч жидам — грозив розстріл. І дійсно багато українців згинуло за свою спочувливість. Для жидів зорганізували окрему жидівську міліцію, а для інших мешканців українську допоміжну поліцію — в „мазепинках" і синіх уніформах. Жидівські поліціянти водили жидів на роботи, а за найменші дійсні, чи видумані провини якогось члена жидівської збірноти, вісіли разом з „виновником" на якомусь бальконі за жидівською огорожею, „в ґетті!".

Українська поліція пильнувала з німцями порядку в місті, а вільні від служби, ходили тепер на вправи, виспівуючи на вулицях Львова українські воєнно-патріотичні пісні.

Незабаром появилися нові типи громадян. Один з них — це „райхсдойчі". Були це ті, що втікли перед большевицькою окупацією й набули німецьке громадянство. Другий тип нових громадян, особливо зпоміж поляків, а рідко й зпоміж українців, це були „фольксдойчі". Ці мусіли перед дванадцятьма німецькими комісіями доказати різними документами, що в їх жилах пливе германська ков, що тітка його бабки була родовита німка. Як „райхсдойтші", так і „фольскдойчі" мали всякі привілеї: вони займали по службових місцях становища начальників, мали більшу й кращу пайку харчів, їхали в передніх переділах трамваю для „нур фюр дойтше" й могли заходити до таких же льокалів; але — вони мусіли завжди говорити тільки по-німецьки, посилати своїх дітей тільки до німецьких шкіл і віддавати дорослих синів до німецького війська. З цього типу людей шуткували українці поміж собою. Нераз, коли населення Львова не мало дрібки хліба, або купувало як хліб якусь гливку мішанину з полови й меленої соломи, всідав такий тип у трамвай з сітковою торбою, з якої визирала ковбаса, білий хліб, чи пляшка якогось напитку, або сиропу.

— Глядіть, це „фольксдойтшер".

— Як це пізнаєте?

Шуткар показує на ковбасу в торбі й пояснює:

— Ось, вилазить леґітимація.

З приходом німецької цивільної адміністрації, зявилася й німецька шкільна влада. Український шкільний уряд з Білиною, в числі коло 30 осіб урядував до другої години пополудні. Коли службовці порозходилися, заходили до бюр німці. На другий день голосить прибиральник, що пополудні сиділи тут „якісь" німці — аж до вечора. ‚Що робили?" — „Щось писали". „Чи казали вам що?" — „Ні, нічого", тільки питали, чи я тут служив за Польщі". Так повторювалося продовж кількох днів підряд. Одного дополудня покликав грубий німець, що назвав себе шефом уряду, Білину, розпитав про його кваліфікації, про те, що український уряд дотепер зробив і заявив Білині, що його залишає на помічника референта для середнього шкільництва. Після того покликав Левчука, побалакав про те ж саме й залишив його на заступника референта всенародного шкільництва, визначуючи йому кімнату, получену дверми зо своєю кімнатою. Інших українців, як виявилося опісля — ані не кликав, ані нічого не питав й не згадував про них.

На другий день поприходили всі українці як звичайно на восьму годину до своїх зайнять. Яке ж було їх здивування, коли побачили свої столи на коридорах і дізналися від прибіральників, що в їхніх кімнатах вже є німець.

Що робити... Думали, що це якась тимчасовість. Позасідали коло своїх столів на коридорах і виготовляють свої роботи. Німецький шеф сидів у свойому бюрі. Коло десятої години вийшов з кімнати й побачив цей дивний образ, що ціле бюро поважних людей працює на коридорі. Він прийшов до Левчука й каже:

— Що ті люди тут хотять? Прецінь це перешкоджує в русі на коридорі. Скажіть їм, нехай ідуть додому й не приходять сюди.

— Ці „люди", то назначені українцями визначні педагоги для праці в шкільництві. Я їх тут не кликав і я не не буду їх відправляти.

Шеф подивився боком на Левчука й пішов у свою кімнату. Але незабаром вийшов і піднесеним тоном заявив урядуючим на коридорі, що їх праця закінчена. Якщоб пізніше треба було знавця якоїсь справи — то в міру потреби німецький уряд їх покличе особово.

За хвилину підійшов шеф з грубим жмутом паперів до Левчука й каже:

—Перестудіюйте цей акт і повідоміть мене про стан справи з вашим внеском.

Левчук знав, що тут не тільки річ у „справі", але це іспит для нього. Взявся зараз до „студії". Було це прохання українського кандидата на „фольксдойтша", щоб його настановили шкільним інспектором у Львові. Прохач, по званні бувший учитель польської гімназії в Польщі, син українського священика зпід Перемисля, повнить тепер уряд посадника великого польського міста Пйотркова. До прохання долучене урядове письмо найвищої шкільної влади в Кракові, щоб прохача зайняти в шкільництві, яке творилося. Левчук прочитав жеттєпис прохача з похвалами для німців і їхньої культури, про його захоплення німецькою наукою й літературою, про нехіть до примітивного народу українців, з яким зрештою крім батька — мішанця він не має нічого спільного. Натомість по матері в ньому пливе чисто германська кров від найдавніших її предків. Левчукові щось підступало під горло при читанні того паперу, давило в горлі — з безсильної досади. До акту був долучений обширний малюнок, щось ніби „генеологічне дерево" з багатьома галузями, що представляли германських предків і замість овочів — кружельця, що мали означати каплі крови — української білої (бараболяної юшки) й германської шляхетної — червоної. Остання крапля крови це його, прохача, в трьох четвертинах червона, та в одній четвертині біла.

Левчук — аж задихався від причитання цього документу. Що тут сказати? Найкраща оцінка було б слово — худоба. Але так не можна. Продумував, якби цю людину оцінити та не може заспокоїтися. В тому моменті входить начальник і показуючи на акт питає:

— Ви вже простудіювали.

— Так.

— І яка ваша думка?

— Це остання каналія, це безхарактерний індивід.

— Як? Що? Чому? — Глипнув на Левчука зпід ока. Дайте мені акт.

(Дальше буде).

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

Ярослава К.

ВИХОВАННЯ ДІТВОРИ — НАЙПЕРША СПРАВА

Матірній Союз Українок плянує допомогти матерям у вихованні дітей

Стаття поміщена в „Свободі" дня 25. січня ц. р. п. н. „Новий вклад в будучність українців в Канаді" (передрук з „Нового Шляху") — повинна була звернути увагу навіть найбільших оптимістів у справі виховання молоді. Це ж хіба річ не маловажна, коли вже і навіть такі високопоставлені чужинці, як от давніше проф. Симпсон, а тепер д-р Джилсон кидають нам правдою ввічі, що „українська молодь недостаточно заінтересована українською мовою, історією, словом культурою", а що більше „вона мабуть соромится свойого походження".

Ці сумні але правдиві докори мусить українське громадянство проковтнути, як гірку пігулку, яка проте повинна б потрясти свідомістю якнайширших кругів.

Справді справа виховання дітей і молоді вже від довшого часу майже не сходить зі шпальт української національної преси в ЗДА і Канаді. Це ж якраз і є наявним доказом, як дуже українське громадянство турбується душами своїх дітей та молоді, а браки та недостачі в цьому напрямі відчуває, як болючу рану на своєму організмі. Вправді деякі круги нашого громадянства вже не від нині практично стараються бодай частинно розв'язати цю проблему. В першу чергу слід згадати старання про це духових кругів. (Див. нотатки пом. в „Свободі" з дня 30 січня ц. р. про статистику укр. кат. епархії . . . каледжів 2, середніх шкіл 5, парафіяльних цілоденних шкіл 28, вечірніх шкіл 34, курсів навчання релігії 116 і т. ін.). Виховну працю серед дітей і молоді успішно почав вести „Пласт" і СУМА, а видавничу ОПДЛ, одначе все це з різних причин не є вистачаюче та повне. Тому всякі ідеї, пляни й почини в цій ділянці повинні найти повну і фактичну піддержку. При цьому треба дбати, щоб в реалізації клича так часто повторюваного „молодь наше майбутнє", одна ідея доповнювала другу, один почин допомагав другому, а все разом, щоб сприяло розв'язати цю проблему в цілости.

Щоби краще уявити собі умовини праці в цій ділянці, пригадаймо собі, як ця справа виглядала на ЗУЗ, чи як тут загально називають в „Старому Краю". Перш усього там молодь була паростком своєї рідної землі, з неї черпала соки, віддихала і жила нею. Молодь дальше виховувалася в в рідному дусі вже в дитячих садках, в народніх та середніх „Рідних Школах", оберталася ввесь час в рідному оточенні. Крім цього молодь мала свої виховні товариства, як „Сокіл", „Пласт", різного рода інші освітні, спортові. Цей дух рідної землі, рідної церкви, хати, середовища наповнював нашу молодь щирим, гарячим і жертвенним патріотизмом, а заіла ненависть ворога, до всього, що українське — ще збільшувала завзяття та постанову реакції.

Тут того всього немає. Залишається одинокий майже в більшості рідний дім, а в ньому рідна мати, яка має заступити все. Але які труднощі виростають у вихованні дитини в українському дусі перед батьками? Вже в перших роках дитячої свідомости виступає перед дитиною інший світ, хоч і не ворожий, як це бувало з цим „другим" світом в Рідному Краю — але все ж таки світ інший, з іншою мовою, культурою. Вже з самого початку духового розвитку дитини являються товариші забав, які говорять іншою мовою, книжечнки, цяцьки, чудові, багаті, принадні не до порівняння з нашими. Крім цього на уяву ділає телевізія, радіо, кіно. Пізніше дитина йде до передшкілля, елементарної, а там середньої та вищої школи зі всіма приманами, культурними розривками, що полонюють душу дитини і мимоволі відсуваючи на бік все інше. Цей інший світ вдирається ненароком дуже сильно в податливі дитячі душі — на користь небаченого ними ніколи, або баченого колись дуже давно й неясно образу рідного краю.

І коли ми усвідомимо собі все це якслід і якщо хочемо здобути, зглядно заховати цю душу дитини для себе — мусимо протиставити дуже тверді й сильно зорганізовані а рівночасно контрольовані і підібрані згідно зі всіми научними методами логіки, психології та педагогіки засоби, які свіжою, атракційною силою, бодай в деякій частині зуміли б влити любов, прив'язання, а в першу чергу зрозуміння для свойого рідного.

О, яка це важка, превелика проблема, яка гнітуча відповідальність!

Бо є дві дороги: Або сказати згідно з французькою фразою: laissez faire, laissez passer — залишити нехай пливе, як хоче, тобто йде своїм трибом, так як буде йти, бо ми й так нічого не вдіємо, а коли доля судила нам залишитися на все в гостинній Америці — наші діти все одно, стануть такими, якими схарактеризував їх д-р Джилсон — або всіми зусиллями старатися організувати всякі можливі засоби, щоб дану справу розв'язати. Але ж хіба немає таких батьків, щоб бажали піти першою дорогою, хоч вона вигідніша. Коли ж найдуться такі, то підуть тудою хіба з причини несвідомости, непорадности, невміння.

З другої сторони, які ж бо бідні мусять бути ці діти, яким батьки не вказали правильного шляху, ці діти, які соромляться свойого походження! Чи ж не шкода тих свіжих молодечих душ, що замість палкої любови до далекого хочби й незнаного чарівного краю-батьківщини, містять у собі елементи нижчевартости, встиду та приниження за оце звісне погірдливе „олд фейшен" своїх батьків?

Чи ж не краще вже від колиски матірною піснею вщіплювати своїм дітям правдиве розуміння їхнього походження, їхнього призначення?

Во все одно хіба, чи повернемось, чи ні до Рідного Краю — справа виховання нашої дітвори не терпить проволоки, бо чого Івась не навчився, Іванові запізно (й не диво, що немає слухачів на факультетах української мови).

Повертаючи до справи з практичної точки бачення — буде корисним ще раз вказати на ці подавані вже в пресі методи для виховників і батьків. Цікава стаття п. Татомира з 30 листопада м. р. „За душу дитини". Засобами до цілі, як висловлюється шановний автор з метою, щоб виховати „широкоосвічену, практичну людину, що в свойому житті керується законами християнської етики і найвищим добром — Батьківщини" — є: родинний дім, церква, дитячий садок, школа, література й установи та організації, які гуртують дітвору.

Одначе на нашу думку це ще не є все. Бо це є ще в даних умовинах дуже добре, коли є наша церква та бодай вечірня українська школа, „Пласт" чи якась інша українська установа, при якій гуртується наша молодь.

А що ж робити, як цього нема. Наші люди є всюди по безмежних просторах великої Америки і Канади, широких преріях. Чи ж тим дітям маємо дати пропасти? А справа нелегка, бо знаємо з практики як то було важко з дітьми заточенців (урядовців-українців в корінній Польщі).

А що найважніше, батьки, хоч часом і щирі серцем українці є замало освічені на це, щоб допомогти своїм дітям користати хочби з найдобірнішої дитячої літератури. А ще до цього коли обидвоє батьки працюють і їм дуже мало часу залишається на самостійну працю над дітьми. Вони не мають часу ні сили на це, щоби самим старатися про відповідні для віку, знання, здібностей — матеріяли.

Тут якраз конечним являється якийсь чинник, якась організація, яка не тільки, що розробила б методично і комплектно всі матеріяли, приготжі до виховання, а що найважніше піддержала б батьків на дусі, з'активізували б їх, а перш за все притягнула б до творчої праці — матір, яка до всього логічного, доложила б ще серце.

І якраз всі ці справи були предметом основних нарад Конференції Матірного Союзу Українок, що відбулася в січні ц. р. При Головному Виділі створено окрему виховну референтуру, яка і крім інших завдань організує інституцію п. н. „Материнський Виховний Осередок", який крім зактивізування матерей, буде мати за завдання методично розробити всі матеріяли, які є доступні та шляхом листування, шляхом позаочних курсів для матерей — допоможе у виконанні цього величезного завдання. В склад цієї виховної референтури покликано і запрошено жінок — визначних громадянок — виховниць, педагогів, авторок дитячої літератури і досвічених матерей, що дає запоруку фахового проведення цієї справи.

Матірній Союз Українок, приступаючи до цієї відповідальної праці рахує в першу чергу на свідомість своїх завдань українських матерей, відповідну піддержку кваліфікованих жінок та доброзичливість і довір'я цілого українського громадянства.

Лев Биковський

Понтійська Амазонка

Провадиться напружена всестороння боротьба українського народу за здійснення свого історичного Призначення (Ю. Липа).

Нова фаза цього змагання почалася від початку біжучого століття. Вона супроводиться й розвоєм відповідного, розбудовуючого націю письменства. Особлив оостанні десятиліття мають чим виказатися в цьому напрямі.

З поміж письменників, що мають першорядне значення у кшталтуванні новітнього українства, що раз то більше звертає на себе увагу сучасників **Наталена Королева.**

Її високо вартісні твори поширюють рямці української проблеми далеко поза межі дотеперішнього культурного засягу українських матірних земель. Вони охоплюють понтійський (чорноморський), середземноморський та передньоазійський світ.

Тим самим авторка намагається привернути нам назад ту далекосяжну сферу заінтересувань, що їх мала Україна у минулому та яку поволі втратила доходячи до стану московської колонії.

Творчість Н. Королевої є щойно в розквіті й тому годі ще робити підсумки її письменницької діяльности. Окрім численних дрібних оповідань, що розкидані по різних українських часописах, Н. Королева має вже вісім окремих книжок. Пять з них видали „Дзвони" у Львові: 1) „Во дні они", 39 стор., 1935, 2) Тисяча сто тринадцятий рік", (1113), 113 стор., 1935, 3) „Без коріння", 121 стор., 1936, 4) „Інакший світ", 121 стор., 1936, 5) „Предок", 143 стор., 1936; „Дружина" у Львові видала: 6) „Сон Тіні", Т. І., 237 стор., 1937, Т. II знаходиться у рукописі. Видавництво „Пробоєм" у Празі, під кер. д-ра Ст. Росохи, видало згодом: 7) „Леґенди Старокиївські", Т. І., 98 стор., 1942, та 8) „Леґенди Старокиївські", Т. II, 76 стор. 1942.

У письменницькому дорібку Н. Королевої виразно виступають орієнтальні, південно-европейські та південно-українські ухили.

Південно - українські заінтересовання Н. Королевої позначилися особливо яскраво в останньому її творі, у вище згаданих „Леґендах Старокиївських", Тт. І-ІІ (ІІІ-ІУ — пишуться).

Ці перлини українсько - понтійського письменства значно більше до вподоби українському читачеві ніж інші цього роду твори, як напр. польські — проф. Тадея Белінського: „Клехди Аттицке" (Варшава, вид. Мортковича), московські — „Кримскіє Леґенди" тощо. „Леґенди Старокиївські" були вже своєчасно обговорювані в українських часописах і тому не будемо тут повторюватися.

В міжчасі вони швидко розійшлися й є нині, а особливо в Америці, бібліографічною рідкістю. Отже спробуємо з нагоди вичерпання першого їх видання подати тут жменьку думок, що їх викликає згаданий твір. Зробимо це на підставі колишнього листування з авторкою та читачами „Леґенд Старокиївських". Це може бути одночасно й частковим підсумком-образом того організуючого та ведучого націю вперед впливу, який осягла Н. Королева цим твором.

„... З Вами приємно й корисно листуватися, так само як і читати Ваші твори, пише читач до авторки. Матеріял в них поданий, викликає далекойдучі та многострадальні думки. Зміст і форма Ваших писань підносять людину на дусі: бути вірним в малому й все рівнятися, доростати духом і чином до великого! Тим великим для нас (Дм. Донцов) є передовсім все зростаючий процес формування **Новітнього Українства,** його кристалізація, тужавіння, консолідація в часі, простороні, змісті, баженнях, цілях, діях тощо. Це історичне явище відбувається в приспішеному темпі від Західної Европи аж по Тихий океан!.."

„... Все, що Ви написали, пише інший читач, пишете і мабуть будете писати далі в чудовий, притаманний лише Вам спосіб, є подекуди, звичайно, потребою Вашого „Я".

„... Деякі критики закидали Вам, що Ви буцім то „чужа" своїм походженням та тематикою для українського світу людина. Це очевидячки якесь непорозуміння! Треба раз на завжди покінчити з мітом „чужої людини"! Чи Кривоніс, — здається шотляндський старшина в українськім війську за часів гетьмана Богдана Хмельницького, був і є для українців чужою людиною? Чи Софія Русова — заслужена українська педаґоґічка, — здається шведка з походження, є чужою для українського світу? Чи Юрій Клен — видатний письменник і науковець, німецького походження — є нам чужий? Чи Гермайзе — науковець, співробітник Всеукраїнської Академії Наук у Києві, що був жидівського походження й згинув на засланні в Сибіру за українську справу — також є чужий українцям? ітд., ітд. Навпаки! Іменно такі здібні й висококультурні зукраїнізовані одиниці, з таким широким світоглядом як Ваш, можуть краще оцінити вагу Українства й дати влучнішу його синтезу, ніж чимало місцевих хоч би й „культурних" по різних закутинах духа перебуваючих „справжніх" українців!..

„... Бо ж рівняємося та йдемо по давно забутих у нас, на протязі останніх 200 літ, традицій та проблем Українства! Стремимо до Всеукраїнської Великодержавної імперії, що формується з Метрополії й дочерних земель — Сірої та Зеленої України (Т. Олесіюк). В другому етапі передбачаємо розріст Метрополії на ввесь чорноморський світ (Ю. Липа). У третьому етапі — виринають проблеми українського океанічного характеру... (Л. Биковський). Говориться, що „Призначення України" полягає у витворенні окремого історично-культурного типу в розвою людства! (Данилевський).

Ці теми не тільки обговорюються в українській науці, письменстві та публіцистиці, але й виконуються чином, за них кращі сини й доньки нашого народу гинуть по в'язницях, на засланні та на різних військових фронтах, по цілому світі! Твориться чудове видиво Новітньої України, земського „Раю" (Гердер). Своєрідна, творча конкуренція ідентичному японському поняттю цього слова — „Парализу" (Цішка). Опертя ж цього новітнього Всеукраїнського світу ідей та дійсности цілком натуральне для нас шукається в Чорноморському (Понтійському) просторі, в традиціях і культурі колишнього гелленського світу..."

„... Ви відчули, пише третій читач, історичну ситуацію і робите підмурування до цієї величної святині нових часів — Новітньої України! Ви приглянулися до людей, до того, що робиться і зрозуміли до чого все прямує! Ви зглибили історично й соціологічно не тільки те, що є, що станеться, але й впізнали як воно станеться, Ви зацікавилися психологією того, що стається, як „робиться" історія.

Ваше старанне виховання, знання, окрім української, ще й багатьох інших (Мітридат в спідниці, як колись Вас звали), багатосторонні вищі студії (філософія, мистецтво, археологія), Ваші далекосяжні мандрівки й зв'язки у Середземному, Понтійському та Іранському світі, письменницька та наукова діяльність, Ваше багатобарвне особисте життя та вроджений талан, довго не знаходили належитого вияву аж до часу, коли Ви зі стану спостерігача перейшли до чинного уділу в українському письменстві. Відтоді Ви почали писати про себе й інших в українській, а не як то було в чужих мовах. Почали писати не в дусі до того часу загально прийнятому, плаксивих безбатьченків, про давні, а властиво вічні для нас справи, а в дусі господарів відвічної Понтійської України, освітлювати шлях, що його вже пройшов і яким повинен надалі простувати український нарід (В. Щербаківський).

„... Тут між іншим, пише четвертий читач, виринає цікаве питання для історика культури й заразом психо-соціолога. Чому сталося іменно так, що Н. Королева — півеспанка з походження, найкращі твори — мистецькі образи свого талановитого духа виявляє властне в українській мові, на українські теми? Обсяг та зміст її тематики є настільки українським, південно-своєрідним, що жадний, здається, українець в такий спосіб, так глибоко й переконуюче досі не говорив і не впірнув в таку праукраїнську глибінь. Вона наче гелленська Питія віщо грає на струнах Всеукраїнської прадавнини й вказує тим самим шлях до Чорноморської (Понтійської) України. Авторка, котрій між іншим свого часу пропонували катедру єгиптології в Празі, піднеслася у своїй творчости на найвищі височини сучасного українського світогляду та філософічного розуміння української історії, Понтійського світу думки й дає нам у своїх творах Євангелію Новітнього Понтійського Українства!.."

„... Це велика згадка кожного ґенія, а тим більше скомплікованого, в сучасну переломову добу, новітньо-українського. Мало хто з інших талановитих авторів-українців спромігся дати під цей великий час всенаціонального здвигу щось подібного! Н. Королева виводить тематику українського письменства на поле широких заінтересувань Української Імперії духа й дій.

„... Творчість Н. Королевої, пише пятий читач, тісно лучиться з південно-східнім умовим рухом, що від початків XX-го ст. прокидається щораз дужче серед українців у вигляді Чорноморсько-Східньої течії, починаючи напр. від Лесі Українки, проф. акад. А. Кримського, виявлявся в діяльности Східнього Інституту в Харкові, організації Всеукраїнської Асоціяції Сходознавства, творчости М. Хвильового, часописі „Східний Світ", діяльности „Українського Чорноморського Інституту" на еміґрації, творчости Є. Маланюка, писань д-ра Ю. Липи, праць проф. В. Щербаківського, проф. д-ра М. Міллера, проф. д-ра В. Січинського, проф. В. Дубровського, д-ра Т. Олесіюка, в недрукованих ще творах Ю. Косача, публіцистиці Ю. Дивнича, творах І. Багряного, ред. Ів. Світа, проф. д-ра Л. Чикаленка та багатьох інших, наслідком новітніх археологічних дослідів на українських і сумежних землях, через зміцнення й поширення південно-української історичної школи тощо.

„... Після закінчення автобіографічної повісти п. з. „Хрест", що почала була друкуватися в колишньому часописі „Пробоєм" в Празі, Н. Королева, наскільки нам відомо, намірялася написати нову повість „Скитська Діяна". В ній мав бути з'ясований процес перейняття стародавнім Римом деяких праукраїнських богів з Тавриди. Отже відживає проблема українських впливів в Середземноморському світі.

І за це береться Н. Королева, вихована на півдні Франції й Еспанії, стопроцентова европейка! Вона тільки „трохи" подихала українським повітрям і вже відчула те „ЩОСЬ", відвічне, глибоко сидяче в крові й дусі, що йде тисячеліттями від української землі й народу! Ці ідеї опановують нею, Вона наче „одержима" ними. Вона не може спекатися їх інакше як тільки після вилиття їх на папір!

... Авторка, хоч мішаного нормансько-еспанського походження, пише шостий читач, виявляється на ділі всіма фібрами душі своєї — чистої крови україно-понтійкою! Вона є дорогоцінним та конструктивним звеном у ланцюзі думок та дій, що наростають, тужавіють в цьому напрямі. Слідом та поруч неї з'являється щораз то більше мислинників і бійців так само думаючих та ділаючих..."

„... Кажуть, що історія не повторюється! Але ж подібні ситуації викликають хоч і не ті самі, але подібні явища, традиційно-типові для певних частин світу й народів. Отже слушно й обґрунтовано сказав проф. д-р Степан Рудницький „що історія знову повертає на наш бік!" Подібну ж думку висловив і інший український мислитель (Дм. Донцов) кажучи „що татарська навала зі Сходу дала нам Острожчину, польська навала зі заходу дала нам Слобожанщину, а московська навала з півночі дасть нам знову Українську Припонтиду! Від нас, сучасного покоління, додаймо від себе, залежить відповідно використати ці обставини!.."

„... Наталена Королева своїм особистим життям була цілком зв'язана з Півднем. Своєю ж письменницькою діяльністю є провозвістницею грядучої нової Українсько - Понтійської доби в історії нашого Краю й Народу. У цьому власне, на нашу й деяких читачів думку, полягає велика, творча праця Н. Королевої, її життєве призначення та значення для всього Українства. Тому, якщо в Тавриді (Криму) на прибережних горах стане колись пам'ятник у вигляді українсько-таврійської Центавреси (дивись „Леґенди Старокиївські"), то буде він одночасно й символічним пам'ятником нашій понтійській амазонці — Наталені Королевій за її талановиту й плідну діяльність над будуванням Чорноморської України.

83 МІЛЬЙОНИ ЯПОНЦІВ

Токіо, 28 лютого. — Перепис населення, переведений в жовтні минулого року, виказує, що Японія має сьогодні 83,199,637 населення. Кількість населення метрополітального Токіо виносить 5,385,071 душ.

В КОЖНІЙ
УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ
ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ПОЗІР! — КОГУС, ТРОЙ, ВОДЕРВЛІТ — ПОЗІР!
ФІЛІЯ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ
: устроює :
ВЕЛИКЕ МАНІФЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ
В АВДИТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ
(UKRAINIAN PARK)
В НЕДІЛЮ, 4. БЕРЕЗНЯ 1951 Р.
Початок віча о 3-тій годині пополудні.
На це Велике Віче запрошується все українське патріотичне громадянство з цілої околиці.
Вічевий Комітет.

ТОВАРИСТВО БУВШИХ ВОЯКІВ УПА в ЗДА
відділ в Ню Йорку влаштовує
ЖАЛІБНУ АКАДЕМІЮ
в першу річницю героїчної смерти ген.-хор. УПА
ТАРАСА ЧУПРИНКИ—РОМАНА ШУХЕВИЧА
В НЕДІЛЮ, 4. БЕРЕЗНЯ (MARCH 4) 1951 Р.
В STUYVESANT HIGH SCHOOL
15 вул. між першою і другою евеню в Ню Йорку. Початок 7:30 ввеч. В АКАДЕМІЇ беруть участь: Учасник [illegible] Соколенко. Вступне слово, ред. В. Качмар — промова. Солісти-співаки: п. М. Боднар, п. О. Стецура. Скрипкове сольо п. Цісик, бандурист п. В. Юркевич. Деклятматори: п. Б. Слободян. Рецитація: п. В. Кальницька, п. М. Білейчук, п. С. Кряк. Акомпаніямент: Е. Чапельська.
Цього самого дня після Богослужень в обох церквах відправиться
ПАНАХИДА
за упокій душі Його. В греко-катол. церкві св. Юра при 7-ій вул. в год. 12:45, в правосл. церкві св. Володимира при 14. вул. в год. 12:30.
Просимо українське Громадянство Ню Йорку й Метрополії взяти численну участь і гідно вшанувати память поляглого героя спільно з тими, які під його проводом боролися за здобуття Української Самостійної Соборної Держави.
Управа.

УВАГА! — ЕЛІЗАБЕТ І ОКОЛИЦЯ!
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ „САМОПОМІЧ"
: влаштовує :
В СУБОТУ, 3. БЕРЕЗНЯ 1951
(SATURDAY, MARCH 3, 1951)
Останню Запусну Забаву
В ЗАЛІ У. Н. ДОМІ при 214-216 ФУЛТОН СТ., ЕЛІЗАБЕТ
Початок в год. 8. ввечорі. — Вступ $1.00.
До танців приграватиме орхестра П. Снігура.
Вибір королевої забави та інші несподіванки.
Запрошуємо старше громадянство і молодь.
Забавовий Комітет.

ЧИ БУДЕ НОВА ВІЙНА І ЯКА?
На таку тему в Ню Йорку в НЕДІЛЮ, дня 4-го БЕРЕЗНЯ 1951 р. в годині 2:30 пополудні, в галі Бетговена при 210-14 Іст 5-та вулиця
: відбудеться :
ПУБЛІЧНА ЛЕКЦІЯ
д-ра Матвія Стахова.
Тема справді така, яка повинна зацікавити кожного українця, що йому лежить на серці загальна громадська справа взагалі, а українська визвольна боротьба зокрема. — На цю лекцію запрошуємо всіх українців у Ню Йорку. — Вступ вільний.

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
АНСАМБЛЬ УКРАЇНСЬКИХ АРТИСТІВ ОПЕРИ І ДРАМИ
В НЕДІЛЮ, 11. БЕРЕЗНЯ 1951 РОКУ
В ДОМІВЦІ UKRAINIAN NATIONAL HOME, 214 FULTON ST., ELIZABETH, N. J.
Перша українська оперета на 3 дії
НАТАЛКА ПОЛТАВКА
І. Котляревського, музика Лисенка
Постава: Ю. Кононіва. Музичний провід: Л. Вахнянин. Початок в год. 6:30 ввечорі.
Квитки кожного дня від 6—9-тої ввечорі в Ukr. Nat'l Home, 214 Fulton Street, та в день вистави при касі театру від год. 2. пополудні.
Адміністрація.

ПЕРЕД ПОЯВОЮ НОВОЇ КНИГИ

Здається, скоро, дуже скоро крут годовий довершився, мовляв Зеров, — і розпочався знову, — і одної, свіжої, січневої днини наново пригадалось нам, як тому рік у той же сам зимовий день появилась у „Свободі" (ч. 20. — з 26. січня 1950) стаття письменника У. Самчука п. н. „Ост і Конґо", чи пак письменників „Отвертий лист" до його друзів. У тій-то статті Письменник розповідав своїм приятелям, — ну, і теж читачам „Свободи" — про сумні, жалюгідні обставини, в яких доводиться українському повістяреві писати кожну, нову сторінку великої книги, де сотні карток ждуть від автора невсипущої, наполегливої, важкої праці. А тим часом повістяр не має фондів не тільки на видання твору, але й не має будь-яких засобів на саму спроможність жити, писати, творити. Повістяр-мистець серед своїх же рідних земляків зустрічає тільки щораз холодніше відношення, а то й злорадне глузування.

На жаль, це гірка правда. Цю невеселу істину пізнавали ми продовж усіх дванадцяти минулорічних місяців. Бо за ввесь повен останній рік ми могли зовсім ясно помітити, що наші земляки не виявили ні жмутка теплішої приязні для справи, яку Письменник видвигнув у своїй статті. Натомість численні з тих, що читали статтю „Ост і Конґо", злегковажили суттєву проблему, що їй Письменник присвятив багато, багато міркувань і гадок, та зареагували тільки на одну невеличку фразу в цитаті, яка стояла в початкових рядках тієї ж статті. Відомо бо, що не тільки в гумористичнім журналі — в „Лисі", але теж і в щоденнім нашім житті дрібниця-фраза підоймала чимало галасу знечев'я. Зокрема в одному видатному товариському колі кілька разів пролунала бурхлива полеміка в зв'язку з фразою-марницею. (Знать, правду казав наш старий байкар, незабутній Глібів: „Маленьке лихо в інший час і значним людям докучає...") І, дійсно, квола, маленька фраза бриніла раз-у-раз, немов докучливий комар, і чомусь не легко було прогнати її геть з наших розмов, з наших буднів. Пригадую, що підчас не одної товариської гутірки наші дебелі критики-громовержці надто сильно накидались на малу, лихеньку фразу так, якби в невеличкій комашці вбачали страшну, велитенську звірюку з темних джунґлів. Але й пам'ятаю, що котрогось разу довелось мені зустрінути теж і такого одного нашого земляка, який, обороняючи перед напасниками затаковану фразу, зацитував звісні слова Гайне, спрямовані теж у бік жінки і дітей:

„Ich trage weit besseres Verlangen! Lass sie betteln gehen, wenn sie hungrig sind."

Одначе, хоч славний Гайнівський вислів пролунав, то фраза, якою удекоровано статтю „Ост і Конґо", лишилась, на жаль, далі такою слабосильною, як була раніше так, що вона ніяк не здатна піднятись на той оціночний рівень, що на ньому блистить, от, хоч би цей же самий Гайнівський зразок вищого мовного стилю.

Отож не варто надто очорнювати, як теж не варто надто вибілювати заторкнену фразу, бо вона, насправді, є лишень сірою, дуже пересічною метафорою і нічим більше. Подібно стилізовані, необачливі вислови вкрадаються зчаста в наше щоденне листування, яке полагоджуємо, звичайно, наоспіх, без глибшої уваги до кожного окремого слова. І навіть у багатьох літературних творах можна надибати інколи не один несимпатичний, незугарний вислів. Тому то, кінець-кінцем, і напасники, і оборонці мусять признати те, що ціла виловлена фраза, як така, це ніщо інше, тільки надто часто вживаний на світовім ринку, надто перестарілий і „бородатий" ляпсус.

І шкода, справді, дуже шкода, що Письменник не схотів змалювати свого великого, душевного трагізму якимнебудь новішим, гарнішим, яснішим висловом. Була ж бо мова не про що інше, тільки про колізію, що зриває в серці мистця між почуттям глибокого, міцного зв'язку з родиною і почуттям могутньої, жагучої злуки з Мистецтвом. Звичайно, боротьба почуттів вирішується перемогою творчого пафосу. Для мистця служення Мистецтву важніше за особисте „тихе щастя", важніше за любимих людей, важніше за здоров'я і за саме мистцеве життя. Це патос незчислених жертв Мистецтва. Це патос великих творців!

У мистецьких творах доволі прекрасних зразків цього величнього патосу. Пошукаймо ж ще хоч одного його яскравішого проблиску, який являється нам — як це буває в літературі частіше — не в безпосередній авторовій розповіді, тільки в мові героя мистецького твору. Ось, наприклад, ці слова, що їх лишає на прощання своїй коханій подрузі Льогенґрін — лицар святого Ґраля:

„Leb wohl, mein suesses Weib! Mir zuernt der Gral, wenn ich noch bleib'!"

Тільки кілька слів. Але їхній глибокий, великомовний сенс вище всіх інших толкувань говорить нам одне: Пізнавши свою священну, житєву місію — достойну місію служення Іскрі Божій, мистець мусить офірувати все. Він мусить виректись інколи навіть своїх найпалкіших, любовних почувань, якщо тільки такої жертви треба, щоб не відмовитись од повсякчасного, відданого служення світлодайній, вічній Іскрі. Бо ж мистець, це „семпер тіро", як казав Іван Франко, — це щирий підданий, це воїн добрий і вірний, що свою всю душу, мрії всі і сили всі свої складає в жертву ясній, всесвітній Владарці.

Тому то, коли знаємо високу ціну духового всепаління, так дуже прагнемо, щоб мистці свою власну світлу офіру зображали в не менше ціннім, в не менше світлім аспекті. І з усього, що вище сказано, хіба вже ясно, що не йдеться нам про т. зв. „стіснювання творчости наказною мораллю". Ні! Нам тільки йдеться про міцнокрилу, високолетну творчість, яку хочемо привітати палким захопленням, яку хочемо зустріти передовсім як „ґранд арт.

Тож, заки котрогось прийдешнього дня наші прагнення, наші бажання сповняться, нині пригадаймо — про домо суа — знамениту раду В. Гюґо: „Добрі люди, звертайте увагу на те, що балакаєте! Усе може вийти через одно слово, яке ви згубите мимохідь... Не заперечуйте, що ваші приятелі певні і що ви говорите тихо..." Так. В. Гюґо мав рацію. Чей же саме з Письменниковою статтею сталось таке, що більш-менш певні друзі від пера, письмаки-гумористи вихопили, виловили один, однісінький вислів і — давай — чимскоріше зробили з усього бизнес. Але — цур і пек їм, усім ярмарочникам!

Ось тим часом нам дуже приємно зустріти добру вістку, яка надійшла з Торонто, що всупереч усім труднощам письменник Улас Самчук таки безнастанно працює над другим томом „Оста". То ж щиро бажаємо побачити незабаром той довгожданий другий том не тільки в виставових вікнах книгарень, але теж у руках якнайширшого кола читачів.

А поки вітатимемо появу нової книги, тепер хотілось би ще увінчати ці рядки якимись гарними і цінними словами. Візьмімо ж кілька думок зі статті Юрія Шереха, яку п. н. „Світло в ночі" дехто з нас, певно, читав уже в великоднім числі журналу „Життя", що його видавано в Мюнхені 1949 року. Ось, справді, високі, цінні думки: „Чи не піддамося й ми хвилинному настроєві, сліпій психозі і чи не зрадимо свої ідеали, людське і Боже, що в собі маємо? **І ми кажемо собі: постійність і твердість... вірність і віра... людяність і любов."**

О, як же радісно було б, якби так наші земляки прийняли ці золоті слова до своїх сердець! Тоді, певно, не було б прірви між мистцем і громадою, не відкривалась би пропасть між мистцем і його найближчими рідними. Бо тільки тоді, коли непогасно яснітиме світле почуття любови й людяности в наших душах, ми спроможемось на постійну, безперервну вірність у виконуванні наших людських, і громадських, і національних обов'язків. Тільки тоді навчимось щиро любити і цінити не тільки свої особисті, приватні мастки, але теж (і то передовсім!) опікуватись будемо рідними, всенародними скарбами з мистецькою, літературною творчістю включно.

Х. Романенко

Іван Манило

Творчі пляни совєтських письменників

Приїхавши за 4 дні й 3 ночі знаменитим „Сірим собакою" (автобусна фірма) з Тексасу до Филаделфії, я зупинився на кілька днів у поета Яра Славутича. Він мабуть радий був мене зустріти й привітати в своїй затишній кватирі, бо охоче розповів мені різні літературні новини, читав свої важучі сонети, показував мені десятки нових видань — книжки, часописи, журнали... Серед купи різних часописів я вибрав два свіжих числа „Літературної Газети", яка виходить російською мовою в Москві під редакцією К. Сімонова, О. Корнійчука, Л. Леонова, Н. Погодіна та ін. Мене бо зацікавила велика стаття „Творчі пляни совєтських письменників".

І я почав її читати...

„Які ж мої пляни в 1951 році? — запитує себе совєтський письменник П. Павленко. І далі продовжує: Плянів не так уже й багато... Плян у мене скромний: написати роман про боротьбу за мир... Я (не знаю, добре це чи погано) належу до числа тих, що „думають рукою"...

О, письменнику Павленко! То добре, що Ви все таки „думаєте рукою", думайте навіть ногою, але не думайте своєю сивою головою! Пишіть про все: про боротьбу за мир, про колгоспну свиноматку, яка народила, дякуючи батькові Сталіну, 20 поросяток; пишіть про нову п'ятирічку, про будівництво нових каналів: виливайте помиї на всіх, хто не з Вами... і проти Вас... Ви ж за це одержите орден! А згодом — може й петлю на шию від Берії!

„В наступному році, — пише В. Катаєв, — я надіюся приступити до нового роману — про велике будівництво..."

„В наступному році, — заявляє Л. Леонов, — буду працювати над новим романом. Тяжко детально розказати зараз про його зміст. Це буде книга про ліс".

„Я продовжую працювати, — заявляє К. Федін, — над романом, дія якого відбувається на початку Великої Вітчизняної війни в центральних областях Росії".

Як бачимо, немає нічого особливого: жодного оріґінального задуму, жодної цікавої теми. Убогі думки і совєтська гнилизна. Письменники працюють, ніби ремісники, виконуючи замовлення партії та уряду; письменники стали звичайними рабами ленінсько-сталінської ідеології; письменники сіли на мілину і їхні творчі крила зв'язані або закувані. Совєтські письменники, стероризовані совєтською системою, не мають ані майбутнього, ані сучасного... Твори їхні неповноцінні, напхані дешевими агітками та різними трухлими цитатами „вождя Иосипа Кривавого".

Анатолій Суров, кладучи мабуть руку на серце, стверджує:

„Тяжко відчитуватись перед совєтським читачем. Тяжко... І все таки, треба часто сказати, наслідки неповноцінні. Можна було зробити більше, а головне — краще. Підводячи баланс, обіцяю читачам: 1951 рік буде більше творчим. Закінчу п'єсу про Москву 1941 року. Закінчу п'єсу „Широка страна моя родная". Напишу..."

Досить! Читаю про творчі пляни Полєвого:

„Я мрію написати повість про те нове, яке щодня і щогодини народжується в нашій соціялістичній промисловості... Тяжко, звичайно, передбачувати, що може вийти із цього задуму"...

Я вірю Б. Полєвому. Тяжко, навіть дуже тяжко писати романи, поеми чи байки там, де „сіяє" сталінське сонце, там — в Союзі тьми й неволі!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БРУКЛИН, Н. Й.

Успішна імпреза

Дня 10 лютого 1951 р. хор при Українській Католицькій Церкві Сош. Св. Духа в Бруклині мав свій гарний день. Молодь згуртована в хорі під проводом свого диригента Остапа Улицького, режисера Павла Слободяна та учителя українських народніх танків і ритмічної руханки Романа Петріни в залі Національного Дому при Ґренд Стріт в Бруклині відспівала, відіграла і відтанцювала ревію та своїм виконанням вповні оправдала передбачений і заповіджений її успіх. Чисельно зібрана публіка рясними оплесками нагороджувала працю так аранжерів як і виконавців, що без різниці цього, до якої б вони еміґрації не належали, чи т. зв. „старої" чи „нової", не щадили ні часу ні труду, щоб цю добірну програму виконати якнайкраще. В програмі ревії були хорові точки, декілька скечів та українські народні танки. Щодо хору треба відмітити, що в зіспіванню хор зробив великий крок вперед а вивчення програми на пам'ять дало можність диригентові видобути з хору далеко більше ефектів. Багато глядачів мало змогу побачити перший раз в своїм житті — бойківські коломийки з приспівами. Коли ви гляділи на сцену, то ви забували чи ви в себе вдома, в Карпатах, в Головецьку, чи Синевідську, чи на еміґрації. Техніка виконання бездоганна, а вплетені веселі коломийки своїм змістом змушували вас безжурно сміятися. Конструкція цих коломийок дуже оригінальна, лучила різні роди коломийок в одну гармонійну цілість. Дуети, квартети та ґурти, що взаїмно зі собою переплітувалися та мальовнича, оригінальна бойківська ноша, робили для глядача танок легким, мимо цього що він був досить довгий. Треба відмітити, що аранжер танку Роман Петріна, безперечно високої кляси танцюрист і інструктор, сам також брав в нім участь. Скечі, що переплітали програму ревії, давали змогу глядачам і слухачам не тільки щиро сміятися, але і дечого навчитися. Приміром, поради для старої і нової еміґрації, що хвилинами викликували сміх, містили також в собі багато гіркої правди. Так одні, як і другі повинні собі взяти до серця дещо з тої сатири, та зміною свого наставлення та поступовання ще більше затіснити співжиття та співпрацю двох віток одної і тої самої нації, так як вони це бачили на сцені. Чи не найкращою точкою вечора була „Верховина", музика Лисенка. Чотири гуцулочки до співу — акомпаніяменту хору виконали танкові еволюції і відтанцювали гуцульські коломийки. Таке получення хору з танком у нас чи не нова річ, але зате дуже гарна. Конферансієрку вміло провадив член проводу хору Василь Тараска, який гарними дотепами так в українській як і в англійській мовах, забавляв присутніх в антрактах і зв'язував програму в одну цілість. Окремо треба згадати гостинний виступ п. Галі Хамули, що при акомпаніяменті п. Лідії Осінчук відспівала українське танґо „Ти відходиш від мене" і англійський валець „Дівчина з-над Десни". М'який і милий голос співачки, що надзвичайно добре відповідає композиціям легкого жанру, полонив присутніх на залі слухачів. Цікаво, що в українськім музичнім світі так мало присвячується уваги т. зв. легкій музиці, яка здобула собі в світі непересічну популярність. По ревії відбулася при звуках оркестри братів Галасів, членів хору забава з танцями, що пройшла в приємній і товариській атмосфері.

О. У.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Молодь „Зарева" говорить до молоді в Краю

Українська академічна молодь міста Шікаґо, об'єднана у свойому ідеологічному Українському Академічному Об'єднанні Національного Солідаризму „Січ" в співпраці з становим Українським Академічним Товариством, відзначила цього року 33-тю річницю геройчного бою Студентського Куріня під Крутами тим, що повну програму святкування дня 27. січня 1951 о год. 7:30 ввечері (2:30 год. ранку 28 січня в Києві) передала через Нову Українську Радієву Програму на хвилях етеру в Край щоб у той спосіб заявити незвихненій українській молоді в Краю, що українська молодь на еміґрації постійно живе подіями в Краю, що вона хоче мати безперебійний контакт з молоддю в Краю, що й тепер іде слідами студентів-лицарів з-під Крут.

На тлі тихих звуків боєвих пісень святочну промову виголосив інж. Василь Нагірняк — член Контрольної Комісії „Зарева" і Голова станової Академічної Громади в Шікаґо. У своїй промові підмітив значення Крутянського Бою не тільки для дальшого розвитку подій в Україні, але й для виховання дальших українських поколінь, а то й усіх тепер загрожених большевиками народів. Бо на прикладі бою під Крутами повстали далі чини Базару, Карпатських Січовиків, УПА. Бо кров Крутянських Героїв зобов'язує всі дальші українські покоління не скласти зброї аж до остаточної перемоги України над ворогами.

До сердець усіх слухачів проговорила пані Рома Дзюбинська, з чуттям деклямуючи „Крути" Володимира Янова. Боєві пісні підтверджували, що й українська молодь на еміґрації плекає військового духа й стоїть постійно в духовому поготівлі рушити в похід, щоб не тільки звільнити український народ, але й помстити за пролиту невинну кров молодих студентів під Крутами.

Петро Надтнянський

ОБУРН, Н. П.

Дві втрати

Дня 20 січня 1951 помер заступник голови місцевого Відділу УККомітету, бл. п. Теодор Олійник, голова Запорозької Січи. Громада зі сумом і жалем відпроваджувала цього визначного громадянина в останню дорогу. На поминках по покійному влаштовано на пропозицію п. І. Коковського збірку на УНФонд, яка дала $32.

Тиждень пізніше, 28 січня помер близький співробітник Т. Олійника, менеджер Запорозької Січи, Григорій Каганяк. На поминках по Покійному теж зібрано на УНФонд з ініціятиви п. І. Коковського 37 долярів і 40 центів. У тому по 5 долярів жертвували: пп. Григорій Оріщак і Микола Каганяк.

Відділ УККА

ШІКАҐО, Ілл.

Черговий Академічний Вечір

Заходами місцевої Комісії Наукового Товариства ім. Т. Шевченка та Українського Академічного Товариства в Шікаґо, в неділю 4. лютого ц. р. відбувся черговий „Академічний Вечір" з докладом д-ра М. Бараболяка на тему: „Характеристичні риси державного устрою ЗДА".

Вечір відкрив голова Комісії НТШ, проф. І. Витанович, який щераз пригадав присутнім про завдання „Академічних Вечорів", їх традицію з минулого, та про найближчі доклади, що мали б відбутися з рамені місцевих „АВ".

Цікавий доклад прелегента — відомого серед місцевого громадянства правника — вив'язав жваву дискусію серед присутніх, які доповнили доклад цінними думками, зокрема в галузі історичних підстав американського державного устрою.

Багато присутніх зпосеред новоприбулих висловлювали думку про необхідність влаштування цілого циклю таких докладів для обзнайомлення нашого громадянства з усіма важливими проблемами державного устрою ЗДА.

Присутній

МИКОЛА ПАЛІЙ
НАДІЙНІ ДНІ
ПОВІСТІ З ЖИТТЯ
Літературна Бібліотека „Рідного Слова"
Під Редакцією ТЕОДОРА КУРПІТИ
Ціна 30 Центів.
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

ХОР „ДУМКА" НА ІНАВҐУРАЦІЇ КАМПАНІЇ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Ню Йорк, 28. лютого. — На врочистій інавґурації цьогорічної кампанії Американського Червоного Хреста, що відбулася тут вчора в Медісон Сквер Ґарден в приявності секретаря оборони ген. Джорджа Маршала, посадника міста Імпелітері і цілого ряду інших високих достойників, та яку започаткував президент Труман передаваною з Вашинґтону промовою, виступив теж місцевий репрезентативний український чоловічий хор „Думка", беручи участь у виступі злучених американських хорів під диригентурою Фреда Верінґа, як теж виступаючи з власною окремою точкою. В мистецькій частині імпрези, що була передавана теж по радіо і телевізії, брали участь теж поодинокі зірки сцени, екрану і радія.

ЗА СВОБОДУ ПРЕСИ В ЗАХІДНІЙ ПІВКУЛІ

Мексико Місто. — Екзекутива Між - Американського Пресового Товариства приїхала сюди для підготовки з'їзду цілої дирекції на обговорення різних біжучих справ, між ін. вмішування державних урядів у справи преси й припинювання постачання паперу для опозиційних газет, щоб позбавити їх існування. Такі події можна завважати в більшій кількості від часу останнього зібрання дирекції в Ню Йорку в жовтні минулого року. Головну увагу звертає на себе страйк продавців газети Ля Пренса в Буенос Айрес в Арґентині за спонукою уряду, під контролею якого стоять продавці. Внаслідок такого становища уряду газета перестала виходити. Крім того наспіли вісти про подібне переслідування газет з інших країн Латинської Америки.

УВАГА! НЮ ЙОРК ТА ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
В НЕДІЛЮ, 4. БЕРЕЗНЯ (MARCH 4) 1951
о годині 2:30
НА ГРИЩІ ARCTIC OVAL
(No. 490 Johnson Ave., ріг Porter Ave., Brooklyn)
ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ
за мистецтво Національної Ліґи
S.C. GJOA — Y.A.C.T.
Передзмаг юнаків G.A.A.C.—У.С.К. о год. 1:00.
Вступ 80 ц.
Це одна зі зустрічей, що рішатимуть про першенство українців у клясі Націон. Ліґи. Проситься Шановних Симпатиків численною участю піддержати наших футболістів. Провід У.С.К.

ТРАДИЦІЙНІ ВЕЧЕРНИЦІ
„ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"
—: відбудуться :—
В ДНІ 3. БЕРЕЗНЯ 1951 Р. В НЮ ЙОРКУ
В БЕТОВЕН ГОЛ, 210-14 Е. 5-та ВУЛИЦЯ.
Запрошення й карти вступу можна набути в крамницях: „Надія", 46 Е. 7-ма вул. „Наш Базар", 151 Еве. „А" і „Сурма", 11 Е. 7-ма вул., а в дні вечерниць при касі від 6. години ввечорі.

УВАГА! — ПАСЕЙК І ОКОЛИЦЯ!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ СВ. ВОЗНЕСІННЯ ГОСПОДНЬОГО В ПАСЕЙКУ
—: відбудеться :—
В НЕДІЛЮ, 4. БЕРЕЗНЯ 1951 Р.
СВЯТО-ТОРЖЕСТВО
вшанування 10-літньої праці в громаді от. Прот. В. Букати.
В програму входить АРХІЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА, яку відслужить Високопреосвященний Владика МСТИСЛАВ в співслуженні дооколичних Священників о год. 10:30 рано.
По Службі Божій, в приміщенні Церковної Залі, 47 Hope Ave., Passaic, N. J., відбудеться СВЯТОЧНИЙ ОБІД.
Під час Служби Божої, а рівнож підчас Обіду співатиме Церковний Хор ім. Лисенка під керівництвом проф. В. Мельничука.
До численної участи запрошує — Святочний Комітет.

СТАРАННЯМ ОКРУЖНОЇ РАДИ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — У ФИЛАДЕЛФІЇ, ПА.
—: відбудеться :—
В НЕДІЛЮ, 4. БЕРЕЗНЯ (MARCH 4) 1951
В САЛІ Y.W.C.A., 2027 ЧЕСТНАТ ВУЛ.
ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛЬОРУ
ПОКАЗ НАРОДНОЇ НОШІ
з усіх земель України
НАРОДНІ ПІСНІ
у виконанні артисток:
ІННИ ЧЕРНЯХІВСЬКОЇ ВЕРОНІКИ ЦЕГЕЛЬСЬКОЇ
НАРОДНІ ТАНКИ
у виконанні
ГРУПИ ТАНЦЮРИСТІВ „СУМУ" під проводом МИРОСЛАВА СОЛТИСА
Вступ $1.00
Білети можна набути: в Книгарні „Базару", 822 Н. Френклин вул.; в Централі СУА, 866 Норт 7-ма вул.
Громадянки й Громадяни Филаделфії й околиці матимуть нагоду побачити оригінальні українські народні строї з різних околиць Рідного Краю та любуватись народньою піснею і танками. Прегарна авдиторія YWCA, що містить до 600 осіб, є в центрі міста і легко до неї доїхати.

„ВЕЧІРНІ ОСВІТНІ КУРСИ"
710 Е. 9-та ВУЛ. В НЮ ЙОРКУ
— отвирають —
НОВІ ВІДДІЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
для дітвори й юнацтва.
ВПИСИ: вівторок, п'ятниця, субота від 5—6

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ
Осередок ім. ген. Тараса Чупринки в Ню Йорку
—: влаштовує :—
В СУБОТУ, ДНЯ 3. БЕРЕЗНЯ (MARCH 3) 1951 Р.
ОСТАННЮ ЗАПУСНУ ЗАБАВУ
В ЗАЛІ "LENOX HALL" при 2-ій ВУЛ., між ЕВНЯМИ „Б" і „С"
Початок о год. 7:30 ввечорі. Вступ $1.00.
До танців приграватимуть дві орхестри ЗАБАВА ДО РАНА!
Конкурс вальця і фокстрату та інші несподіванки. — Запрошується старше громадянство і молодь. Управа Осередку СУМА.

ДО УКРАЇНСЬКИХ ВИДАВНИЦТВ

(Заклик Мовознавчої Секції УВАН)

Українська еміграція повинна допомагати своєму народові не тільки в його політично-визвольній боротьбі, а й у збереженні та дальшому творенні української культури, що її тепер „соборно" нищать большевицькі русифікатори. Одна з найважніщих ділянок нашої культури — наша мовна культура. Ми мусимо зберегти на еміграції її найкращі досяги, а також сприяти ще більшому її розвиткові. Царина, що дає нам і тут найбільшу змогу плекати нашу мову, — це царина нашого друкованого слова. На жаль, дотеперішня наша практика у видавничій справі з цього погляду аж ніяк не задовольняє вимог нашого культурного мововжитку. Головні її хиби — це: а) відрив мови наших видань від тих норм, що їх виробив наш народ на батьківщині, б) уперто зберігання винесених з України давніще вузько-місцевих (говіркових) явищ, в) занечищування текстів непотрібними запозиками з чужих мов і г) просто неписьменність. З огляду на це видані тут, на чужині, подекуди й цінні твори та праці (як от переклади творів з світових літератур) багато втрачають на своїй вартості, а пропагандивно-політичні тексти та видання, призначувані для поширення на Україні, не можуть доходити до тамошнього читача через чужі для його повної свідомости назви та вислови (напр., хиби в мові таких текстів, як „Декларація" УНРади, одіозний для Східньої України „чин" у назві підпільного видання „Ідея і чин", російська назва української націоналістичної студентської організації „Зарево" тощо).

Тим то Мовознавча Секція й уважає за потрібне звернути увагу наших видавців, редакторів і взагалі працівників пера на потребу покласти край такому незадовільному станові нашої мовної культури на чужині. Для цього, на думку Секції, слід би здійснити такі обов'язкові для цих учасників нашого культурного мовотворення вимоги:

I. Усі повинні додержуватись тих норм нашої літературної мови, що були вироблені, головним чином, у 20-их роках цього XX ст.

Примітка. Ці норми діялектно зорієнтовані на південно-східнє наріччя (піднаріччя), і його, це наріччя, треба брати за міру оцінок при доборі мовного матеріялу.

Примітка 2. Визначені ці норми в таких виданнях, як „Уваги до сучасної української літературної мови" О. Курило, як „Норми української літературної мови" О. Синявського, як „Російсько-український словник" ВУАН (шість випусків), як „Український правопис" 1929 р. На підставі цих основних праць на еміграції між роками 1945-1950 були створені такі посібники, що забезпечують здійснення згаданих норм нашої мови: а) правописні посібники Я. Рудницького, П. Оксаненка, Ю. Шереха, б) правописний словник А. Орла, в) „Граматика української мови" (синтакса) Ю. Шереха й Д. Килиці, „Граматика української мови" О. Панейка.

2. Ні одного друкованого тексту не можна випускати в світ без спеціяльної мовної редакції.

Примітка. Для цього радимо редакціям запрошувати фахових мовних редакторів, як це роблено на Україні в 20-их роках.

3. В таких поширених газетах, як „Свобода", „Америка", „Новий Шлях", „Народна Воля" запровадити т. зв. „Кутки мови", що давало б ділові поради з нашого культурного мововжитку.

4. Редакціям усіх українських газет слід якомога частіше містити статті й замітки на мовні теми, що ширили б серед нашого громадянства відомості з мови, ставили б на обговорення окремі питання нашої мовної культури.

З свого боку Мовознавча Секція УВАН зобов'язується допомагати українським видавництвам і окремим громадянам у конкретних питаннях нашого мововжитку. Зокрема, Секція а) даватиме листовні поради з мови, б) добиратиме терміни й вислови на замовлення видавництв, редакцій і окремих громадян, в) доручатиме своїм членам опрацьовувати окремі мовні питання, редагувати тексти, вести „Кутки мови", г) ставитиме на прилюдне обговорення особливо актуальних проблем нашого мововжитку у формі доповідей, статей у газетах тощо.

Примітка. У всіх цих справах звертатись на адресу:

UWAN, 77 E. 7 St., New York 3, N. Y., U. S. A.

Усі редакції українських газет просимо передрукувати цей наш заклик і тим допомогти нам ознайомити з його змістом якнайширші кола нашого громадянства на чужині.

Голова Секції: **проф. д-р. Р. Смаль-Стоцький,**

Секретар: **проф. В. Чапленко.**

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION Inc., 1950

	Adult Mortuary Fund	Disability Fund	Misc. Trust Funds (Nat'l, Orphans, Concord, Old Age Home)	Juvenile Mortuary Fund	Expense Fund	Totals
Balance From Previous Year	$9,458,513.19	$153,575.07	$160,612.34	$1,070,949.17	$323,407.32	$11,167,057.09
Income from January 1, 1950 to December 31, 1950.						
Payments received from members during first 12 months of benefit protection of which all or a part is used for expense*	63,318.06	5,162.24	1,290.56	22,650.64	123,022.39	215,443.89
All other payments or premiums received from members*	775,632.19	34,488.08	8,622.02	145,150.92	212,245.64	1,176,138.85
Refunds applied per Item 13 (b) and (c), page 3	1,588.32	157.20	39.30	1,437.27	2,643.59	5,865.68
Net amount received from members	840,538.57	39,807.52	9,951.88	169,238.83	337,911.62	1,397,448.42
Gross interest on mortgage loans during the year	29,007.07	— 204.73	1,141.37	1,620.74	1,412.60	33,386.51
Gross interest on bonds $278,958.79 less $3,940.72 accrued interest on bonds acquired during the year	232,346.19	3,818.60	2,552.61	29,447.24	6,853.43	275,018.07
Gross interest on liens and loans on certificates of members	14,283.36			11.78		14,295.14
Gross interest on deposits in trust companies and banks	86.73					86.73
Gross income from society's property, including $7,500.00 for society's occupancy of its own building	52,021.17				1,354.23	53,375.40
Total income from investments	327,744.52	4,023.33	3,693.98	31,079.76	9,620.26	376,161.85
Sales of lodge supplies					13.90	13.90
Sales of and Royalties from Publications			242.93		317.13	560.06
Income from Printing Plant					125,203.38	125,203.38
Grants returned to National Fund			107.98			107.98
Orphans Fund			5,558.43			5,558.43
Gross profit on sale or maturity of ledger assets, viz:						
(b) Bonds	1,612.60			18.75	103.90	1,735.25
Gross increase, by adjustment, in book value of ledger assets, viz:						
(b Bonds (including $1,569.75 for accrual of discount)	1,181.95	14.89	214.25	102.95	55.71	1,569.75
Total Income	$ 1,171,077.64	$ 43,845.74	$ 19,769.45	$ 200,440.29	$473,225.90	$ 1,908,359.02
Amounts carried forward	$10,629,590.83	$197,420.81	$180,381.79	$1,271,389.46	$796,633.22	$13,075,416.11

	Adult Mortuary Fund	Disability Fund	Misc. Trust Funds (Nat'l, Orphans, Concord, Old Age Home)	Juvenile Mortuary Fund	Expense Fund	Totals
Amount brought forward	$10,629,590.83	$197,420.81	$180,381.79	$1,271,389.46	$796,633.22	$13,075,416.11
Disbursement from January 1, 1950 to December 31, 1950.						
Death Claims	304,662.66			3,821.00		308,483.66
Additional Accidental Death Benefits	100.00					100.00
Matured endowments	11,500.00			100.00		11,600.00
Total benefits paid	316,262.66			3,921.00		320,183.66
Surrender values	42,451.80			8,781.47		51,233.27
Refunds to members:						
(a) Paid in cash	87,373.01			6,816.58		94,189.59
(b) Applied to reduce payments				5,865.68		5,865.68
Total Benefits and payments made to members	446,087.47			25,384.73		471,472.20
Commissions and fees on payments by members: First Year $56,002.56, Renewal $45,321.00					101,323.56	101,323.56
Compensation of managers and others not paid by commission for services in obtaining new benefit protection					50,374.98	50,374.98
Field supervision and traveling expenses					18,435.52	18,435.52
Athletics					284.23	284.23
Medical examiners' fees $200.00, Inspection of risks $5,380.50					5,580.50	5,580.50
Salaries of home office employees, No. 15					38,515.25	38,515.25
Salaries and all other compensation of officers, trustees and committees					13,100.00	13,100.00
Traveling and other expenses of officers, trustees and committees $5,875.85					5,875.85	5,875.85
For collection and remittance of payments and dues					112.25	112.25
Taxes, licenses and fees:						
(a) Insurance Department					712.00	712.00
(b) Other State Taxes, including $304.53 Social Security					304.53	304.53
(c) Federal, including $966.09 Social Security					966.09	966.09
Rent for society's occupancy of its own building					7,500.00	7,500.00
General office maintenance and expenses					553.02	553.02
Advertising, printing and stationery			2,175.00		19,655.40	21,830.40
Postage, express, telegraph and telephone					3,447.12	3,447.12
Lodge Supplies					5,369.99	5,369.99
Official publication					57,000.00	57,000.00
Expense of Supreme Lodge meeting					99,147.58	99,147.58
Other legal expenses					195.00	195.00
Furniture and equipment					2,072.45	2,072.45
Taxes, repairs and other expenses on real estate	37,369.50				934.43	38,303.93
Bureau and association dues and assessments					305.00	305.00
Books, newspapers and periodicals					49.47	49.47
Insurance, except on real estate					503.00	503.00
Actuarial & Statistical expense					9,038.23	9,038.23
Voluntary Payments to Indigent Members		33,123.21				33,123.21
National Fund			10,545.00			10,545.00
Orphans Fund			9,810.38			9,810.38
Concord Fund			2,751.48			2,751.48
Bonds of Supreme Officers					982.63	982.63
Operating expense of Printing Plant					129,481.87	129,481.87
Gross loss on sale or maturity of ledger assets, viz:						
(b) Bonds	20					20
Gross decrease, by adjustment, in book value of ledger assets, viz:						
(a) Real Estate	7,266.92				233.08	7,500.00
(b) Bonds (including $5,060.29 for amortiz. of premiums)	4,348.18	72.62	23.87	595.73	19.89	5,060.29
(d) Printing Plant & Equipment					3,568.10	3,568.10
Total Disbursement	$ 495,072.27	$ 33,195.83	$ 25,305.73	$ 25,980.46	$575,641.02	$ 1,155,195.31
Balance before transfers	$10,134,518.56	$164,224.98	$155,076.06	$1,245,409.00	$220,992.20	$11,920,220.80
Transfer to and from (net)	— 7,185.10				+ 7,185.10	
Balance	$10,127,333.46	$164,224.98	$155,076.06	$1,245,409.00	$228,177.30	$11,920,220.80

SUMMARY OF TRANSFERS

Date of transfer	From the	To the	Amount
February 1950	Adult Mortuary Fund	Expense Fund	$ 15.00—Section 47 of By-Laws
March 1950	Adult Mortuary Fund	Expense Fund	$7,170.10—Section 47 of By-Laws

LEDGER ASSETS

Book value of Real Estate	$ 208,000.00	$
Mortgage Loans on Real Estate, first liens	718,526.54	
Liens, loans or other credits on certificates of members	360,152.38	
Book value of Bonds	10,314,450.14	
Deposits in trust companies and banks not on interest $299,127.24; on interest $5,848.55	304,975.79	
Printing Plant and Equipment	14,115.95	
Total Ledger Assets		11,920,220.80

NON LEDGER ASSETS

Gross interest accrued on Mortgages	$ 4,399.97	
Gross interest accrued on loans to Certificate Holders	7,682.90	
Gross interest accrued on Bonds not in default	74,630.13	
Gross interest accrued on Deposits in Banks	43.86	
Total interest due and accrued		86,756.86
Payments actually collected by subordinate Lodges not yet turned over to Supreme Lodge not over 60 days		15,372.24
Gross Assets		$ 12,022,349.90

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED

Deposits in suspended Banks	3,358.45	
Book value of bonds over amortized or investment value	10,372.67	
Liens, loans or other credits in excess of net value of individual certificates	8,464.21	
Printing Plant and Equipment	14,115.95	
Adjustment due to exchange on Canadian Currency	8,991.03	
		45,302.31
Total Admitted Assets		$ 11,977,047.59

LIABILITIES, RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS.

Death benefits due and unpaid	$	$ 4,702.92
Matured Endowment		4,207.79
Total claims		$ 8,910.71
Salaries, rents, expenses, commissions, etc., due or accrued	20,199.45	
Estimated amount due or accrued for taxes	339.35	
Advance payment of premiums	149,733.27	
Unearned interst and rent paid in advance	80.71	
Estimated refunds declared or apportioned on certificates to and including Dec. 31, 1951	98,000.00	
Unearned subscription to official publication	3,778.59	
Orphans Fund (in trust for beneficiaries under age)	78,193.72	
National Fund (not for insurance purposes)	10,346.52	
Concord Fund (in trust for members of former Concord Society)	4,603.58	
Old Age Home Fund	51,173.92	416,449.11
Total unpaid claims and other current liabilities	$	$ 425,359.82
Reserve:		
Adult—Commis. Standard Ordinary 3%	7,521,553.00	
Adult—Additional Accidental Death Benefits	3,090.00	
Juvenile—Standard Industrial 3½%	742,123.00	8,266,766.00
Total amount of all liabilities (incl. reserves)		8,692,125.82
Reserve for Contingencies	450,000.00	
Unassigned Funds	2,834,921.77	3,284,921.77
Total to Balance with Admitted Assets		$ 11,977,047.59

EXHIBIT OF CERTIFICATES

	Number	Amount
Benefit certificates in force December 31, 1949	56,983	$38,566,142.00
Benefit certificates written during the year	8,710	5,720,060.00
Benefit certificates revived during the year	2,028	1,841,414.66
Totals	[illegible]	$46,127,616.66
Deduct terminated, decreased or transfered during the year	5,937	3,743,387.66
Total benefit certificates in force Dec. 31, 1950	62,684	$42,384,229.00
Benefit certificates terminated by death reported during 1950	416	312,883.66
Benefit certificates terminated by lapse reported during 1950	5,521	3,430,504.00

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS

	TOTAL CLAIMS Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1949	8	$ 3,702.92
Claims reported during the year	416	312,883.66
Totals	424	$ 316,586.58
Claims paid during the year	413	308,483.66
Balance	11	$ 8,102.92
Saved by compromising or scaling down claims during 1950		1,400.00
Claims rejected during 1950	2	2,000.00
Claims unpaid December 31, 1950	9	$ 4,702.92

EXHIBIT OF SICK AND ACCIDENT CLAIMS

	TOTAL CLAIMS Number	Amount
Claims reported during 1949	1	$ 1,000.00
Totals	1	$ 1,000.00
Claims paid during 1950	1	$ 100.00
Claims rejected during 1950		$ 900.00

EXHIBIT OF OLD AGE AND OTHER CLAIMS (ENDOWMENTS MATURED):

	TOTAL CLAIMS Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1949	2	$ 207.79
Claims reported during the year 1950	26	15,600.00
Totals	28	$ 15,807.79
Claims paid during the year 1950	19	11,600.00
Claims unpaid December 31, 1950	9	$ 4,207.79

VALUATION EXHIBIT AS OF DECEMBER 31, 1950.

Mortuary Funds only

	ADULT	JUVENILE	COMBINED
Total Admitted Assets	$ 10,186,721.63	$ 1,254,108.04	$ 11,440,829.67
Reserve for Life Certificates	$ 7,524,643.00	$ 742,123.00	$ 8,266,766.00
Claims and Accrued Liabilities	169,110.23	50,819.03	219,929.26
Reserve for Contingencies	450,000.00		450,000.00
Total Liabilities	$ 8,143,753.23	$ 792,942.03	$ 8,936,695.26
Margin of Safety to Certificate-holders	2,042,968.40	461,166.01	2,504,134.41
Totals	$ 10,186,721.63	$ 1,254,108.04	$ 11,440,829.67
The ratio of admitted assets to total liabilities at December 31, 1950 was	125.1%	158.2%	128.0%
The ratio of actual deaths to the expected deaths according to the mortality tables for the year 1950 was	75.5%	12.0%	70.9%
The rate of interest earned on benefit funds during the year 1950 was	3.05%	2.81%	3.03%

(Signed) WOLFE, CORCORAN AND LINDER, Actuaries

(By) DAVID SILVERMAN.

DMYTRO HALYCHYN, Supreme President
GREGORY HERMAN, Supreme Secretary
ROMAN SLOBODIAN, Supreme Treasurer

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГЕМПСТЕД, Л. Ай.
На Інвалідів

Парафія при Українській Православній Церкві св. Михаїла в Гемпстед обходила в неділю, 21. січня Роковини Злуки Земель Службою Божою, в часі якої о. А. Кушак виголосив високопатріотичну проповідь, згадуючи про ті великі жертви, які наш нарід поклав за волю, а в тому і теж Героїв Крут. В часі Панахиди зібрано $21.00.

В ту ж неділю і в такий самий спосіб відсвятковано ці роковини в Церкві Пречистої Діви Марії в Гіксвіл, де зібрано $12.00. Обі збірки переслано на Інвалідів. **Присутній**

НОВИНА

Вже вийшла під фірмою Всегромадського Комітету для влаштування урочистостей в честь сл. п. Головного Командира УПА накладом В-ва МОЛОДЕ ЖИТТЯ в Мюнхені брошура ВОЛОДИМИРА ЯНОВА: **Шухевич-Чупринка — Людина і Символ.**

Замовляти можна в В-ві Молоде Життя — Мюнхен. В ЗДА прохають звертатися до представника В-ва на адресу:

M. Shlemkevych
347 Grier Avenue,
Elizabeth 2, N. J., U. S. A.

Ціна 50 центів. — Дохід призначений на вшанування постаті Головного Командира.

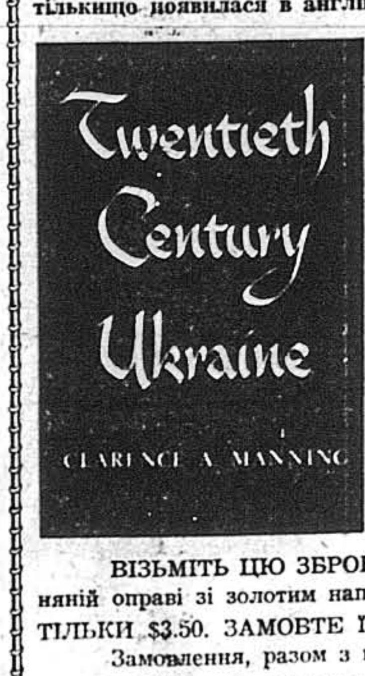
При замовленнях вище 10 прим., почту оплачує В-во

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У.Н.С.

БОЛТІМОР, МД. — Тов. ім. Івана Франка, від. 337, пригадує членам, що місячні збори відбуваються кожної першої неділі в місяці на салі при укр. катол. церкві. Наступні збори відбудуться в неділю, 4. березня, в 12. год. Члени, що ще не виповнили формулярів про зворот державного податку, і хотіли б, щоби це їм виповнити (реченець минає 15. березня), нехай принесуть на збори формулярі і посвідки про заробіток. — О. Стельмах, секр.

СТАРАННЯМ І КОШТОМ У. Н. СОЮЗУ

тількищо появилася в англійській мові у Видавництві Bookman Associates в Ню Йорку

нова книжка **КЛАРЕНСА А. МАННІНГА**

„УКРАЇНА ДВАДЦЯТОГО СТОРІЧЧЯ"

CLARENCE A. MANNING

TWENTIETH CENTURY UKRAINE

Ця книга має сказати світові найновішу правду про Україну, має відкрити йому очі на безодню терпінь і вершини героїзму українського народу в боротьбі за своє визволення та за ті самі ідеали справедливости, волі і миру, за які складав і готов зложити найвищі жертви ввесь волелюбний світ зі Злученими Державами Америки на чолі. „УКРАЇНА ДВАДЦЯТОГО СТОРІЧЧЯ" — це наша нова зброя за волю України! „УКРАЇНА ДВАДЦЯТОГО СТОРІЧЧЯ" — це наша нова зброя за волю і мир в світі!

ВІЗЬМІТЬ ЦЮ ЗБРОЮ В РУКИ ТА ДАЙТЕ ЇЇ ІНШИМ! Книга, в твердій полотняній оправі зі золотим написом на синьому тлі, має 243 сторінки, дві мапи і коштує ТІЛЬКИ $3.50. ЗАМОВТЕ ЇЇ ЩЕ СЬОГОДНІ, БО ТИРАЖ НЕВЕЛИКИЙ!

Замовлення, разом з належитістю, посилати до:

SVOBODA, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТОВАРИСТВО „СОБОРНА УКРАЇНА" в НЮ ЙОРКУ
оцим сповіщає членів Товариства і українське громадянство, що **в неділю, 11. березня 1951, о 2. годині пополудні, в домівці ЛМК, 149 число 2. Евені в Ню Йорку,** відбудеться **ПРИЛЮДНИЙ ДОКЛАД,** який виголосить громадянин **Володимир Кедровський** на тему:

„РЕАЛЬНІСТЬ І ФАНТАЗІЇ ПРО ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ В Р.Р. 1917—1920".

Вступ вільний. **Управа Т-ва.**

СПОРТОВІ ВІСТІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Три українці в репрезентації

ЗБІРНА НІМЕЦЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ФУТБОЛЬНОГО СОЮЗУ (ДАФБ) — ЗБІРНА СТЕЙТУ НЮ ЙОРК 2:4 (0:1)

ДАФБ: Бекурс — Рамзден, Пьекі — Шварц, Шепель, Шерер — Антретер, Гилі, Калясінскас, Чекурісн, Грaзіц. (Кльом, Стургес, Галляггер).

Н. Й. СТЕЙТ: Ганскі — ШМІГЕЛЬ, Фоллер — Ольсен, Білецкі, ГАРАСИМ — Вілле, Граничка, ПАВЛЮК, Сефцовіч, вин Ір. (Свенсон, Вінер, Кановіц).

Ворота здобули: 44 хв. 0:1 Граничка, 50 хв. 0:2 Граничка, 55 хв. 0:3 Свенсон, 66 хв. 0:4 Граничка, 78 хв. 1:4 Кльом, 82 хв. 2:4 Стургес.

Відношення корнерів 6:3 для ДАФБ.

Судді: Август Шмітт.

Публики біля 1500.

Асторія, Л. Ай.. — Цьогорічна зустріч обох збірних принесла несподівану перемогу збірній нюйорського стейту, в якій виступал отрос змагунів УАСТ. Одного із них — Гарасима — всі беззастережно визнали найкращим змагуном на площі. У пресі та приватних розмовах представники ДАФБ, найсильнішої і найкраще зорганізованої футбольної ліги, вирізняли ще Шмігля. Павлюк, непересічний футбольний талант, із оправданих причин не показав себе вповні. Після цієї виграної збірна стейту Нью Йорк напевно зачне поміряти свої сили із оберліговою дружиною Айнтрахт Франкфурт, що приїздить в травні цього року на гостинні виступи до Америки з Німеччини. Айнтрахт Франкфурт займає під цю пору 9 місце в оберлізі Зюд і числиться до добрих представників гри копаного м'яча.

Ясна погода із дошкульним вітром в день народин Вашингтона в однаковій мірі допомогла як і перешкоджала грі. Допомогла — висушила площу, пошкодила — вітер самовільно носив м'ячем проти явного небажання змагунів. В загальному ці змагання принесли два, противних значенням, розчарування. Дуже, а дуже мило була публика розчарована дружиною стейту, яка в другій половині, показала помимо того, що всі змагуни „перший раз" себе бачать, прекрасну дружинову гру. Цього бракувало ДАФБ, поодинокі змагуни якої мають заслужене футбольне ім'я. Після цих змагань Національна Ліга, яка була заступлена в збірній 9-ма змагунами, може конкурувати з ДАФБ.

В першій половині Стейт грає з вітром, але проти сонця. В перших 15-тьох хвилинах ДАФБ натискає, Стейт трохи розпучливо борониться, але з кожною секундою щораз більше знаходить себе. Прекрасна гра польського воротаря Ганського і нашого Гарасима, ногами якого знаходяться завше там, де їх потрібно. До кінця першої половини ДАФБ задержує легку перевагу в полі. Це одначе не перешкоджає Стейтові здобути в 44 хв. провадження. Свенсон центрує, Бекур вибігає, а чех Граничка притомно добиває. В другій половині образ цілком змінюється. Збірна Стейту так грає, як би вона була від довшого часу одною дружиною. До тепер мляві змагання набирають цікавости. Комбінації нападу Стейту з Сефцовічом і Павлюком в центрі уваги тсе частіше змушують зади ДАФБ до радикальної оборони, в якій англієць Рамзден показав клясу англійського футболу. У висліді майже безперервного просиджування під воротами противника Стейт здобуває ще троє воріт. Після цього стейтові змешують свої зусилля. Це вміло використовує ДАФБ і досить щасливо здобутими воротами захищає скандальну програну, яка могла звучати навіть 6:0! Суддя А. Шмітт добрий.

Роман Лисняк

ШІКАГО, ІЛЛ.

Неділя, 25 лютого. Шесті з черги змагання 7-вого турніру, Футбольна Команда У. А. С. Т. „ЛЕВИ" в Шікаґо вирішила в свою користь, перемагаючи Норвезько - Американське Спортове Т-во „НОРЗЕ" 4:0 (2:0). Ворота стрілили: Куцан Б. 2, Маркевич Р. 2. Гарною грою, зарепрезентував себе дебютант-змагун Запасної Команди, Ляхів Аркадій!

Одним з кращих змагунів дня був Мицавка Ярослав, який своїми далекосяглими і небезпечними стрілами, заставляв воротаря противника раз-по-раз до виловлювання м'ячів та боронити їхню Команду від ще вищої прогри!

Слід надмітити, що практичною методою „сімкового" турніру є здобуття 4-ох різних нагород-чаш: За найбільшу кількість здобутих пунктів, за найбільшу кількість стрілених воріт через поодиноких змагунів, за найкращу гру та за найкращого воротаря.

І тут, по одну із тих нагород посягає Маркевич Ростислав, висуваючися на перше місце серед змагунів Команд І-ої Дивізії в кількості здобутих воріт. Дотепер згаданий змагун стрілив 8 „голів"!

В неділю, 4. березня 1951. перед „ЛЕВАМИ" тяжкі змагання з Польсько-Американським Спортовим Клюбом „ФАЛЬКОНС", який не програв ще ні одних змагань.

Віримо, що наші Змагуни докладуть багато зусилля і свою жертвенністю та посвятою вирішать ці „престіжеві" змагання у користь У.А.С.Т. „ЛЕВИ".

Юр. Т-вич.

● Помер власник Мішен Беллвинниці в Палм Спрінгс, у Каліфорнії, Крікор Аракелійн. Він походив з Туреччини, приїхав до Америки бездомним хлопцем, а доробившися мільйонів, записав $300,-000 на стипендії для студентів. Недавно записав $50,000 на будову Вірменського Дому Старців у Фресно, Каліфорнія.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЬ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

РОЗШУКИ

ЛЕХНО СТЕФАН
з Дітройту
подай свою адресу.
БОРИСЮК ПЕТРО
56 Spring St., Boston, Mass.

МИСЬКОВА МИХАЙЛА і КУЧЕРА ТЕОДОРА, як рівнож друзів-односельчан зі села Підлипець, Золочівського повіту, пошукує
ТЕОДОР МИСЬКІВ
IRO Rehabilitation Center
Ried in Innkreis
Oberosterreich, Austria

ВОЛОДИМИР ДЕНИСЕНКО прошу бути ласкавим відповісти мені чи Ви не походите з Харкова. Моя адреса:
ELIZABETH SCHEVCENKO
23 High St., Amsterdam, N. Y.

Професійні Оголошення

Dr. Med. R. TYLBOR
59 East 3rd St. (коло 2nd Ave.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 5-3993
Внутрішні недуги. Flouroscopy, X-ray Electrocardiography, Analysis. Переводимо аналізу крови для супружних дозволів.
Офісові години: щодня 1-3 і 5-8 p.m.
В неділі від 10-2 попол.

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697
Гострі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружних дозволів. Офісові години: Щодня від 10 рано до 6:45 ввечорі. В неділі від 11. до 1. попол.
Екзамінація $3.00.

Д-р М. МАЙЗЕЛ
лікує гострі й застарілі недуги мужчин і жінок, шкірні, загальне ослаблення, нирки й міхур, ревматизм, переводить аналізу крови й сечі.
Провірка $3.00.
107 E. 17th St., NEW YORK CITY
коло 4-тої Евеню і Юніон Сквер.
Години: Щодня 10—1 сполудня і 4-7. У неділі 11 рання до 1 попол.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Співпраця Дому й Вечірньої Школи Українознавства

Дня 10. лютого ц. р. відбулось в льокалі „Вечірніх Освітніх Курсів" при 9. вул. ч. 710 зібрання, що свідчить про громадську співпрацю Дому і Школи.

В програмі тієї імпрези була доповідь п. Мирона Сурмача, власника книгарні і знаного українського громадянина з Ню Йорку. Тому й не диво, що зібрані привітали його грімкими оплесками, коли директор Курсів знайомив їх з викладачем. „Це той добродій нашої школи" — говорив директор, „що придбав для неї українські книжки, з яких учаться всі наші діти. Він любить дітвору й цікавиться її успіхами та приніс для неї дарунки". Радість показалась на лицях розцікавлених дітей, а деякі не відчували та загомоніли: „Мід, правдивий мід!" Усміхнений доповідач почав вказівки для дітей про те, як жити, щоб не хворіти, як споживати прості, але добрякісні страви, як упорядкувати свої заняття та поділити їх з відпочинком, як глибоко віддихати та просто ходити й сидіти, як з другими єднатись та не витрачати енергії на сварку і гнів. З повагою слухали діти тих простих а так важних для життя вказівок. З усміхом вдячности приймали опісля з рук п. Сурмача слоїки бджілького меду, яким обдарував також і старших учасників зібрання.

В другій частині тієї імпрези Батьки відбули нараду з Учительським Збором, що має тепер 14 членів, в тому 5 групових виховників. Справа виховання та навчання була предметом звітів і дискусії. Виховники подали свої спостереження з життя і праці на Курсах, а Батьки ділились з ними своїми завваженнями. Щоб протидіяти шкідливим впливам вулиці, обдумано плян опікунчої мережі в формі дижурів, до яких зголосилось з місця 17 осіб. Винесено ухвалу про заняття в трьох днях тижня по три лекції, про контролю домашніх вправ, про активну участь дітвори й молоді в прилюдному вечорі в шану Тараса Шевченка.

Учасник

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

З балю на УККомітет

Тов. ім. Іван Франка, від. 266 У.Н.Союзу, влаштувало дня 19 січня баль на допомогу Українському Конґресовому Комітетові. Згідно з ухвалою членів 75% чистого приходу з балю, себто $100 відіслано до Українського Конґресового Комітету в Ню Йорку на Народний Фонд.

Союзовець

Засновано Союз Українських Філятелістів

Ню Йорк. — 25 лютого засновано Союз Українських Філятелістів, що має завдання об'єднати збирачів поштових марок України чи інших держав, без огляду на їх теперішнє місце переживання. Основуючі збори вислухали доклади д-ра Є. Котика про ідейні основи Союзу та п. Я. Петеша про історію нашої філятелії, а потім схвалили звіт Ініціятивного Комітету, плян праці й статут та вибрали всі органи. Головою Союзу обрано д-ра Евгена Котика, гол. Контр. Ком. інж. В. Загайкевича, а головою Мир. Суду д-ра Ю. Фединського. Осідком є Ню Йорк, а адреса його така: Яр. Петеш 740 E 9-th Str. N. Y. 9., N. Y.

МІННЕАПОЛІС, Мінн.

Щедрівка на народні цілі

Як кожного, так і цього року Т-во Запорозька Січ, відділ 385 УНСоюзу, на своїх річних зборах ухвалило піти щедрівкою на УККомітет, але через гостру зиму не можна було виконати ухвали. Зате нижче підписаний і п. І. Таратула перевели між членами збірку на згадану ціль і так зібрано $31,50. Пожертви зложили по $5: О. Козак і Й. Ковалів, по $2: І. Павчук, П. Федорців, М. Хас, П. Бутрин $1,50, по $1: В. Панчишин, П. Гавриш, Ю. Федик, І. Маштапір, М. Бойко, В. Татарин, І. Таратула, Д. Гусак, В. Купчинська, Е. Яворський, В. Рефцьо, П. Яворський, Д. Татарин, М. Шафранський.

Павло Федорців

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Тов. ім. Івана Франка, від. 271, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що річні збори відбулися 18. лютого у галі на Лакавана, та що вибрано такий уряд на 1951 р.: Г. Ленцш, предс.; П. Гречаник, заст.; І. Чопко, секр.; М. Смолинський, заст.; С. Сидор, кас.; П. Німець, заст.; К. Юськів, В. Шабатура і В. Костів, контр. комісія; Д. Чучман, П. Гуменюк і Н. Мартенюк, контр. хворих; З. Рудий, деверник. Проситься нових прибулих вступати в члени У. Н. Союзу, до місцевого відділу 271. — Адреса секретаря: Іван Чопко, 365 E. Center St., Elmira, N.Y.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 4. березня, в парафіяльній салі, зараз по Сл. Божій. Проситься членів прийти на час і вирівняти свої довги. — Уряд.

БОСТОН, МАСС. — Квартальні збори Тов. ім. Е. Коновальця, від. 238, відбудуться в неділю, 4. березня, в галі укр. правосл. громади, 136 Arlington St., зараз по Сл. Божій. Проситься всіх членів, старших і молодих, явитись численно на тих зборах. На зборах будуть порушені важні справи, як ювілейне свято відділу, звіт секції Допомогового Комітету про працю для наших скитальців. Проситься тих членів, що з якоїсь причини спізнюються з плаченням вкладок до У. Н. Союзу, платити на час, бо інакше будуть суспендовані. — За уряд: П. Мороз, предс.; П. Попович, кас.; М. Давидсона, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Управа від. 301 ім. Д. Вітовського цим повідомляє, що звичайні загальні збори членів нашого відділу відбудуться 4. березня о год. 12. в залі св. Володимира Великого при 2250 W. Cortez St. Просимо всіх прибути численно. Одночасно подаємо до відома всіх членам, що не були на останніх річних зборах, склад управи відділу на 1951 р.: пред. — В. Івацук, заст. — С. Мацкевич, рек. секр. — І. Клебан, фін. секр. — М. Савчин, контр. комісія: М. Криштaль, І. Мотлюк, А. Холич. Опікунка хворих: Анна Домончук. — В. Івацук, предс.; І. Клебан, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Відділ ч. 189 ім. С. Петлюри повідомляє, що місячні сходини членів відбудуться в суботу, 3. березня, в Укр. Клюбі при вул. Джерментавн, о год. 4-ій попол. Просимо членів о численну участь. Якщо буде більше членів, то секретар відділу перекаже спогади з польського концентраційного табору в Березі Картузькій. На річних зборах 17. лютого вибрано управу в складі: В. Васюк, предс.; І. Ванах, заст.; І. Харамбура, кас.; О. Тритяк, секр.; В. Костюк, заст. чл. управи. — Адреса секр.: J. Trytiak, 984 N. Fifth St., Phila 23, Pa.

МЕНВІЛ, Р. АЙ. — Тов. ім. М. Драгоманова, від. 181, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 4. березня, в год. 2. попол. Обовязком всіх членів є прибути на означений час, бо будуть важні справи до полагодження. На цих зборах будемо приймати молодих кандидатів без оплати вступу. Тож ми кличемо і просимо вас молоді громадяни, прийдіть на ці збори і впишіться до Тов. і до У. Н. Союзу. Памятайте, що те все, що наші батьки збудували, то не когось іншого, а тільки для вас. — Уряд.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛІФ. — Річні збори відділу ч. 257 відбулися 18-го лютого. Присутні на зборах члени довідалися, що за один рік існування відділу придбано поверх 60 членів. Коли б іще списалися з переступними листами всі інші члени, що живуть тут, то на далекому Заході повстав би великий відділ У. Н. Союзу. Тому ще раз просимо всіх старих членів перейти до нашого відділу, а це вийде на користь всім нам. Заряд на 1951 рік перевибрано в такім складі: д-р Г. Скеґар, предс.; О. Гац, заст.; П. Сильчак, фін. секр.; Т. Гаврилюк, рек. секр.; М. Новак, кас.; пані С. Конасевич, П. Валей і А. Маланяк, контр. комісія. У всіх справах нашого відділу просимо писати до: Mr. P. Sylchak, 656 Solano Ave., Los Angeles 12, Calif.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Повідомляється членів Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 176, що річні збори відбулися 18. лютого, на яких вибрано такий уряд на рік 1951: І. Шатинський, предс.; В. Зелінка, заст.; П. Бабяк, секр. і кас.; М. Вархолик, заст.; контроля: Й. Скочинец, З. Олійник і М. Семків. Ухвалено теж, що місячні вкладки буде збирати на церковній галі секретар від год. 4 до год. 7-мої кожної другої неділі по першім. Секретар не буде ходити по хатах за вкладками, а тому члени, що не будуть платити на означений час, будуть суспендовані. Позамісцеві члени можуть збору заплатити наперед на 3, 6 місяців чи на рік. — І. Шатинський, предс.; П. Бабяк, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 17. лютого 1951 р. помер у 79 році життя один з найстарших членів, основателів 63-го відділу У.Н.Союзу в Форд Сити, Па.

МИХАЙЛО ГОМЕНДА, старший.

Покійний вступив до 63 відділу У. Н. Союзу 21. вересня 1902 року. Полишив у смутку жінку Анастазію, шість дочок, а це: Катерину, Анну, Маґду, Марію, Олену і Едну, два сини Михайла і Павла та три внуки. Всі діти є членами відділу. Покійний був добрим членом і довгий час урядником відділу.

Похорон відбувся 20. лютого при співучасти родини, членів і двох священиків з української церкви Пр. Діви Марії на цвинтар Пр. Діви Марії, — В. Й. П.!

М. Лячак, секр

Дня 15. лютого 1951 року помер у 69 році життя

ТЕОДОР ГЛИВА,

член Тов. Укр. Січ, від. 59 У. Н. Союзу в Бриджпорт, Конн.

Покійний родився 21. лютого 1882 року в селі Носів, пов. Підгайці, Зах. Україна. Був тихої вдачі, любив свій нарід і свою церкву. Полишив у смутку жінку Олену і зятя Пилипа та дві внучки.

Похорон відбувся 18. лютого з похоронного заведення до укр. прав. церкви при здвизі Чесних Товариства і знайомих на цвинтар св. Ів. Хрестителя в Стратфорд, Конн. — В. Й. П.!

М. Галькевич, секр.

Дрібні Оголошення

ДМ. ЗАХАРЧУК, артист-маляр. 664 E. 20th St., Northampton, Pa. Phone: 2810

Малюю: церкви, образи, сценерії, портрети. Виробляю: хоругви, прапори, плащаниці, іконостаси, балдахіни, тетраподи. — Пишіть по ширші інформації.

ПЕРЕВІЗ

● Подорожних ● Меблів
● Багажу ● Тягарів

на легких і вантажних автомашинах на кожну віддаль.
Сім днів в тижні!
Телефонуйте:
Щоденно від год. 6 рано до 10 ввеч.
CYpress 9-7879
M. Shulgin Transportation Bureau
2066 Anthony Ave., New York 57, N.Y.

МАШИНКИ
Переоблені до
ПИСАННЯ

англійські, ціна $25.00. Маємо також нові і переоблені українські машинки. Рахункові машини. Офісові прилади. Потрібно агентів.
ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6—7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

НЕЗВИЧАЙНА НАГОДА
ВЛАСНОГО ВИРОБУ

КАПЕЛЮХИ
З найліпшого фільцу
ВІД $3.95 ДО $12.50.
Нові моди в різних красках
Відновляємо куплені у нас капелюхи.
Продаємо шовкові краватки, паси і шелки.
(Говоримо по українськи)
DUNLEY HAT SHOP
14 Saint Mark's Place
(bet. 2 and 3 Aves.)
New York City
GR. 5-3733

РІЗНІ РОДИ
АСЕКУРАЦІЙ
виконую швидко в найвизначніших асекураційних компаніях Ню Йорку.

Асекурую від вогню склепи, доми та предмети особистого вжитку. Асекурую автомобілі, різні речі від крадежі, дорогоцінності, від хвороб та нещасливих випадків.

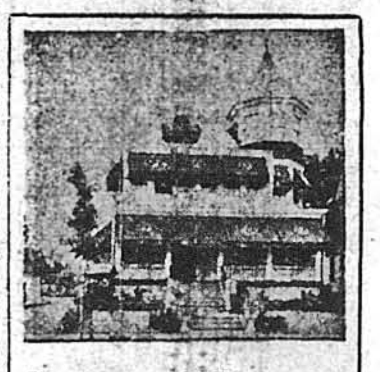
Даю асекураційні поради, виповнюю різні друки (інкомтекс, на перші папери і т. ін.) та аплікації в асекураційному і нотаріяльному бюрі:

129 EAST 4th STREET,
NEW YORK 3, N. Y.
ORegon 3-7480
Асекураційний агент
і НОТАР О. РЕДЧУК

WOODSIDE MEMORIAL
ПОГРЕБОВЕ ЗАВЕДЕННЯ
ВОЛОДИМИР РАНЦА,
погребовий керівник
Одинокий український погребник В НЮАРКУ
Вигідний доїзд
Buses 13. (Irv. Center), 18
ЧЕМНА І ГІДНА ОБСЛУГА
617 BROADWAY
(At Elwood Theatre)
NEWARK 4, N. J.
Humboldt 3-4817

З. БЕРЕЗОВСКІ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
УПРАВИТЕЛЬ
BERRY FUNERAL HOME, Inc.
525 East 6th Street,
New York 9, N. Y.
Phone ALgonquin 4-5740
Дні нові в модерній вигідні заведення ... стиле-закладі.
Переправа обслуги в усіх похоронах без різниці місткового стану.
ІВАН БРОЩАК, нотар.

NEW YORK and NEW JERSEY
АСЕКУРАЦІЯ
Домів, склепів і убрання від огня; біжутерії, кожухів (furs), фотографічних апаратів та убрання від крадіжі; вікон в склепах від розбиття як також від всяких випадків в склепах і на хідниках перед склепами; автомобілів від огня, випадків та крадіжі. Також асекуруємо від всяких нещасних випадків та хворіб.
Ласкаві зголошення в справі всякого роду асекурації та продажі і купна домів, приймаємо в нотаріяльним Бюрі Стефана Ковбаснюка.
ANTHONY SHUMEYKO
Insurance Broker
277 E. 10th Street (коло Евні А) New York 3, N. Y.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, NEW JERSEY
ESsex 5-5555

ШИФКАРТИ
ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.
ГРОШІ посилаємо до всіх країв і виплачуємо на останні почті.
АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження кревних і знайомих до Америки зі скитальщини та інших країв.
ПРОДАЄМО доми та всякого роду бизнеси.
У всіх справах звертайтеся до звісного
НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА.
S. KOWBASNIUK
277 EAST 10th ST., (Near Ave. A.) NEW YORK 3, N. Y.

УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО
В. Е. Богачевський **-VEB-** Tel. OR. 3-2484
NEW YORK, 208 E. 6th STREET (коло школи св. Юрія)
ПЕРЕВІЗ МЕБЛІВ, БАГАЖУ І ПР. СКОРО І ДЕШЕВО

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
урядкує погребами по **$150**
та низький як
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as $150
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
New York, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 2542. Їхня ціль!

Нагло велетенська машина станула. Міра, що показувала віддаль, мала цифру: „503 милі". Через вентилятор втискалося свіже повітря до кабіни.

„Тарзане!" — закликав д-р Френклін, віддихаючи глибоко: „Це повітря. Де ж ми тепер".

Коли Тарзан одверив двері, Френклін нахилився над Дорісою. „Слава Тобі Боже! вимимрив він. — „Вона тільки зімліла".

З дверей мола наші відважні люди гляділи в мовчазнім подиві на примітивну красу безовидного Пелюсідара.